

C/2024/3975

21.6.2024

ZAWIADOMIENIE

Wytyczne dla państw członkowskich dotyczące wymogów informacyjnych w odniesieniu do średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych i rocznych sprawozdań z postępów

(C/2024/3975)

Rozporządzenie (UE) 2024/1263 w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 (zwane dalej „rozporządzeniem”) stanowi, że „w celu zapewnienia skutecznego wdrożenia i odpowiedniego monitorowania [tego] rozporządzenia Komisja powinna w odpowiednim czasie, po zasięgnięciu opinii Komitetu Ekonomiczno-Finansowego, zapewnić wytyczne dotyczące informacji, jakie państwa członkowskie mają przedstawiać w swoich średniookresowych planach budżetowo-strukturalnych i rocznych sprawozdaniach z postępów. Wytyczne te powinny zostać podane do wiadomości publicznej”. Niniejsze zawiadomienie zawiera takie wytyczne. Komitet Ekonomiczno-Finansowy wydał opinię w dniu 7 czerwca 2024 r. i Komisja przyjęła ją do wiadomości.

Niniejsze wytyczne mają pomóc państwom członkowskim w stosowaniu rozporządzenia (UE) 2024/1263. Do dokonywania obowiązującej wykładni przepisów UE upoważniony jest jedynie Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

CZĘŚĆ A:

WYMOGI INFORMACYJNE W ODNIESIENIU DO ŚREDNIOOKRESOWYCH PLANÓW BUDŻETOWO-STRUKTURALNYCH

1. Wprowadzenie

Niniejsze wytyczne dotyczą przepisów rozporządzenia w sprawie treści krajowych średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych (zwanymi dalej „planami średniookresowymi” lub po prostu „planami”). Dokument zawiera wytyczne dla państw członkowskich dotyczące przygotowania ich planów, w szczególności w odniesieniu do następujących kwestii: sposób przygotowania planów zapewniający odpowiednie zaangażowanie polityczne i odpowiedzialność na szczeblu krajowym, przy jednoczesnym ograniczeniu obciążeń sprawozdawczych; informacje potrzebne Komisji do oceny, czy zobowiązania budżetowe są zgodne z wymogami rozporządzenia; informacje, które należy przedłożyć na temat zobowiązań w zakresie inwestycji i reform w celu wsparcia przedłużenia ścieżek dostosowania fiskalnego; oraz informacje, które należy przedłożyć na temat odpowiedzi państw członkowskich na zalecenia dla poszczególnych krajów (w tym w ramach procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej) oraz wspólne priorytety UE.

Niniejsze wytyczne dotyczące wymogów informacyjnych w odniesieniu do planów średniookresowych należy czytać w powiązaniu z wytycznymi dotyczącymi rocznych sprawozdań z postępów. Większość tabel w planach średniookresowych (tabele MTP) i rocznych sprawozdaniach z postępów (tabele APR) jest podobna, a jednocześnie będzie obejmować inną liczbę lat, z danymi liczbowymi o różnym statusie (wyniki, szacunki, prognozy lub zobowiązania polityczne), i będzie zawierać więcej lub mniej szczegółowych informacji.

W duchu odpowiedzialności na szczeblu krajowym niniejsze wytyczne nie sugerują ścisłej struktury modelowej planów. Państwa członkowskie mają swobodę decydowania o dokładnym zarysie i poziomie szczegółowości swoich planów – ponieważ mogą mieć różne potrzeby do celów krajowych – pod warunkiem, że plany te zawierają informacje wymagane na mocy rozporządzenia i omówione w niniejszym zawiadomieniu. Aby pomóc państwom członkowskim w przygotowaniu planów, niniejsze wytyczne zawierają przegląd elementów, które należy uwzględnić i które są niezbędne Komisji do właściwej oceny zgodności z rozporządzeniem, a także wzory tabel zawierających wymagane informacje. Plany powinny ostatecznie zawierać – przedstawione w jasny sposób – informacje niezbędne, aby umożliwić Radzie i Komisji stwierdzenie, czy plany są zgodne z celami i wymogami określonymi w rozporządzeniu, oraz zatwierdzenie planu w drodze zalecenia Rady, którego realizacja będzie monitorowana ⁽¹⁾.

(1) Państwa członkowskie mogą zwrócić się o pomoc za pośrednictwem Instrumentu Wsparcia Technicznego w celu budowania zdolności i wiedzy fachowej w obszarach zarządzania finansami publicznymi istotnych dla przygotowania ich planów. Może to obejmować między innymi średnioterminowe praktyki budżetowe, przeglądy wydatków, analizę zdolności obsługi zadłużenia oraz tworzenie statystyk fiskalnych i makroekonomicznych.

Głównym elementem planu średniookresowego jest zobowiązanie związane ze stopą wzrostu wydatków pierwotnych netto finansowanych ze środków krajowych (zwanych dalej „wydatkami netto”). „Wydatki netto” oznaczają wydatki publiczne po skorygowaniu o wydatki z tytułu odsetek, działania dyskrecjonalne po stronie dochodów, wydatki na programy unijne w pełni kompensowane dochodami z funduszy unijnych, krajowe wydatki na współfinansowanie programów finansowanych przez Unię, cykliczne elementy wydatków na zasiłki dla bezrobotnych oraz działania jednorazowe i inne działania tymczasowe ^(?). W planach państwa członkowskie zobowiązują się do utrzymania wydatków netto w ujęciu nominalnym poniżej rocznych (a w konsekwencji również skumulowanych ^(?)) stóp wzrostu, które gwarantują zgodność z wymogami dotyczącymi stabilności długu i są zgodne z zabezpieczeniami. Aby wypełnić to zobowiązanie, rząd może wybrać między ograniczeniem wydatków a uznaniowym wzrostem dochodów. W planie średniookresowym należy omówić strategię gospodarczą i fiskalną (środki w zakresie dochodów lub wydatków, inwestycje, reformy strukturalne itp.), którą państwa zamierzają wdrożyć, aby zapewnić realizację zobowiązań przewidzianych w planie. Zazwyczaj państwa członkowskie są w stanie przedstawić bardziej szczegółowe informacje na temat tej strategii w odniesieniu do wcześniejszych lat realizacji planu ⁽⁴⁾. Zgodnie z praktykami państw członkowskich budżety roczne będą następnie potwierdzać lub modyfikować, a także określać ilościowo dokładne instrumenty polityki, które zapewnią wypełnienie zobowiązania.

Lista kontrolna dotycząca elementów, które mają zostać uwzględnione w planach

	Podstawa prawna w rozporządzeniu	Uwzględnione w sekcji:	Uwzględnione w tabeli:
Wieloletnia ścieżka wydatków netto (w tym poszanowanie mechanizmu zapewnienia odporności deficytu i mechanizmu zapewnienia stabilności długu), a także ...	Art. 7; 8; 13 lit. a)	Sekcje 2.2; 2.4	MTP Tabela 1a; MTP Tabela 4
... leżące u jej podstaw założenia makroekonomiczne oraz ...	Art. 13 lit. a)	Sekcje 2.2; 2.3	MTP Tabela 1b; MTP Tabela 2
... planowane działania budżetowo-strukturalne.	Art. 13 lit. a)	Sekcja 2.6	MTP Tabela 8
Trajektoria referencyjna lub informacje techniczne przekazane przez Komisję.	Art. 13 lit. b)	Sekcja 2.9	
W przypadku gdy krajowy średniookresowy plan budżetowo-strukturalny zawiera ścieżkę wyższych wydatków netto niż trajektoria referencyjna wydana przez Komisję, solidne i oparte na danych argumenty ekonomiczne wyjaśniające tę różnicę.	Art. 13 lit. b)	Sekcja 2.9	
Inwestycje i reformy odpowiadające na główne wyzwania wymienione w ramach europejskiego semestru – w szczególności w zaleceniach dla poszczególnych krajów – oraz służące realizacji wspólnych priorytetów Unii.	Art. 13 lit. c)	Sekcja 2.6	MTP Tabela 8; MTP Tabela 9
Działania mające na celu uwzględnienie zaleceń dla poszczególnych krajów istotnych dla procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej oraz ostrzeżeń Komisji/zaleceń Rady.	Art. 13 lit. d)	Sekcja 2.6	MTP Tabela 8; MTP Tabela 9
Wpływ już zrealizowanych inwestycji i reform.	Art. 13 lit. f)	Sekcje 2.3; 2.4	

^(?) Zob. art. 2 pkt 2 rozporządzenia.

^(?) Zgodnie z art. 22 ust. 2 rozporządzenia Komisja utworzy rachunek kontrolny, aby śledzić skumulowane odchylenia w górę i w dół odnotowanych wydatków netto od ścieżki wydatków netto ustalonej przez Radę; saldo tego rachunku zostaje wyzerowane po zatwierdzeniu przez Radę nowego krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego.

⁽⁴⁾ W przypadku gdy plan jest przedkładany w tym samym czasie co projekt budżetu rocznego na nadchodzący rok, dane liczbowe przedstawione w planie powinny być spójne ze szczegółowymi informacjami zawartymi w projekcie budżetu rocznego.

	Podstawa prawna w rozporządzeniu	Uwzględnione w sekcji:	Uwzględnione w tabeli:
Informacje na temat głównych założeń makroekonomicznych i budżetowych, ...	Art. 13 lit. g)	Sekcje 2.2; 2.3; 2.4;	MTP Tabela 1b
... zobowiązań ukrytych i warunkowych, ...	Art. 13 lit. g)	Sekcja 2.5; 2.7	MTP Tabela 7
... prognozowanego poziomu inwestycji publicznych finansowanych ze środków krajowych, ...	Art. 13 lit. g)	Sekcja 2.4	MTP Tabela 4
... potrzeb w zakresie inwestycji publicznych, w tym tych związanych ze wspólnymi priorytetami Unii, ...	Art. 13 lit. g)	Sekcja 2.6	MTP Tabela 10
... konsultacji z parlamentami krajowymi i zorganizowanego procesu konsultacji, ...	Art. 13 lit. g); art. 11	Sekcja 2.1	
... spójności oraz, w stosownych przypadkach, komplementarności z funduszami polityki spójności oraz krajowym planem odbudowy i zwiększania odporności danego państwa członkowskiego.	Art. 13 lit. g)	Sekcje 2.1; 2.6	MTP Tabela 9
Wpływ pakietu zobowiązań dotyczących reform i inwestycji, które stanowią podstawę przedłużenia, na potencjał wzrostu i odporności, stabilność finansów publicznych oraz inwestycje publiczne finansowane ze środków krajowych.	Art. 14 ust. 2; 13 lit. g)	Sekcja 2.6	
Informacje na temat tego, w jaki sposób zobowiązania dotyczące reform i inwestycji, które stanowią podstawę przedłużenia, służą realizacji wspólnych priorytetów Unii i uwzględniają odpowiednie zalecenia dla poszczególnych krajów (w tym zalecenia wydane w ramach procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej) oraz ...	Art. 14 ust. 2	Sekcja 2.6	MTP Tabela 8
... dla każdej z tych reform i inwestycji – jasny opis, harmonogram oraz, w stosownych przypadkach, wskaźniki.	Art. 14 ust. 3; 13 lit. e)	Sekcja 2.6	MTP Tabela 8
Spójność pakietu reform i inwestycji stanowiących podstawę przedłużenia ze zobowiązaniami zawartymi w zatwierdzonym planie odbudowy i zwiększania odporności oraz w umowie partnerstwa uzgodnionej na podstawie wieloletnich ram finansowych.	Art. 14 ust. 4	Sekcja 2.6	MTP Tabela 8
Jeżeli plan służy jako plan działań naprawczych w ramach procedury dotyczącej nadmiernego zakłócenia równowagi/procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej, konkretne działania w ramach polityki, które są (mają być) realizowane, oraz harmonogram ich realizacji.	Art. 31	Sekcja 2.8	MTP Tabela 11
Ustalenia przejściowe: zobowiązania w planie odbudowy i zwiększania odporności, które należy uwzględnić	Art. 36	Sekcja 2.6	MTP Tabela 8; MTP Tabela 9

2. Treść planu

W niniejszych wytycznych zastosowano szereg konwencji w odniesieniu do horyzontu czasowego planów. Zgodnie z konwencją przyjętą w tabelach rok T jest rokiem przedłożenia planu (*rok planu*). Pełne dane za rok T-1 (ostatni rok z danymi dotyczącymi wyniku, który służy jako *rok bazowy*) są zawsze potrzebne ⁽⁵⁾. Rok T+1 jest *pierwszym pełnym rokiem realizacji planu*. Plan czteroletni obejmuje zatem lata do T+4 i określa zobowiązanie budżetowe (ścieżkę wydatków netto) do tego roku ⁽⁶⁾.

Chociaż standardowy horyzont planowania planu wynosi cztery lata, państwa członkowskie powinny przedkładać plany obejmujące okres pięcioletni, jeżeli prowadzi to do lepszego dostosowania do ich kadencji parlamentarnej (art. 2 pkt 6). W pozostałej części niniejszego dokumentu odniesienia do planów czteroletnich należy zatem zawsze rozumieć jako obejmujące, w stosownych przypadkach, plany pięcioletnie ⁽⁷⁾. Plan z przedłużoną (a zatem bardziej stopniową) ścieżką dostosowania do maksymalnie siedmiu lat, opartą na zobowiązaniach dotyczących reform i inwestycji, obejmuje również cztero- lub pięcioletni horyzont planowania.

2.1. Poparcie polityczne, proces konsultacji i komplementarność z funduszami UE

Plan zawiera informacje na temat procesu konsultacji zorganizowanego przed przedłożeniem planu (art. 11; art. 13 lit. g)). Aby wzmocnić odpowiedzialność na szczeblu krajowym, państwa członkowskie powinny przeprowadzić proces konsultacji ze społeczeństwem obywatelskim, partnerami społecznymi, władzami regionalnymi i innymi odpowiednimi zainteresowanymi podmiotami, zgodnie z ramami krajowymi. Przed przedłożeniem planu każde państwo członkowskie może również zwrócić się do niezależnej instytucji fiskalnej o opinię w sprawie planu ⁽⁸⁾ lub przedyskutować projekt planu na forum parlamentu krajowego. W ramach przepisów przejściowych zawartych w art. 36 ust. 1 lit. c) w odniesieniu do pierwszego zestawu planów średniookresowych państwa członkowskie *mogą* przeprowadzić konsultacje publiczne z partnerami społecznymi, władzami regionalnymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i innymi odpowiednimi zainteresowanymi podmiotami krajowymi.

W planie należy wyjaśnić spójność oraz, w stosownych przypadkach, komplementarność z funduszami polityki spójności oraz (w okresie obowiązywania) z planem odbudowy i zwiększania odporności (RRP) (art. 13 lit. g)). Jako element długoterminowej polityki inwestycyjnej przewidzianej w budżecie UE inwestycje i reformy w ramach polityki spójności powinny być należycie uwzględniane przy opracowywaniu planów średniookresowych. W planie można by z pożytkiem opisać, które obszary interwencji są wspierane z funduszy polityki spójności, a także w jaki sposób planowane inwestycje i reformy przyczyniają się do osiągnięcia celów spójności. W ramach ustaleń przejściowych w okresie obowiązywania Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności w planie należy również wyjaśnić, w jaki sposób jest on spójny oraz, w stosownych przypadkach, komplementarny z RRP danego państwa członkowskiego; nowe inwestycje i reformy w ramach planu średniookresowego mogłyby z pożytkiem opierać się na inwestycjach i reformach już zrealizowanych w ramach RRP lub je ulepszać.

2.2. Przegląd zobowiązań budżetowych oraz podsumowanie głównych zmiennych makroekonomicznych i budżetowych

Po dokonaniu oceny i zatwierdzeniu planu ścieżka wydatków netto ustalona przez Radę w jej zaleceniu stanowi jednolity operacyjny punkt odniesienia dla nadzoru fiskalnego na etapie wdrażania. Głównym zobowiązaniem budżetowym planu jest utrzymanie wydatków pierwotnych netto finansowanych ze środków krajowych poniżej rocznych (a w konsekwencji skumulowanych) stóp wzrostu, które zapewniają zgodność z wymogami dotyczącymi stabilności długu i są zgodne z zabezpieczeniami. Stanowi to ograniczenie budżetowe, które wyznacza ramy krajowej polityki budżetowej w horyzoncie planowania planu. MTP Tabela 1a ustanawia to zobowiązanie (art. 13 lit. a)). W przypadku przedłożenia planu w roku T (*rok planu*) skumulowane stopy wzrostu opierają się na poziomie wydatków netto w roku T-1 (*rok bazowy*) – ostatnim roku,

⁽⁵⁾ Jeżeli plan zostanie przedłożony na początku roku, tj. między styczniem a marcem roku T, przed opublikowaniem przez Eurostat i krajowe urzędy statystyczne danych dotyczących wyniku za rok T-1, właściwe jest ustalenie skumulowanych stóp wzrostu na poziomie z roku T-2. W takich przypadkach rokiem bazowym dla tabel wymienionych w niniejszych wytycznych powinien być rok T-2 (zamiast T-1).

⁽⁶⁾ W planie należy określić datę graniczną danych i innych informacji uwzględnionych w prognozach makroekonomicznych i budżetowych oraz wykorzystać najnowsze opublikowane dane dostępne w tej dacie granicznej.

⁽⁷⁾ Zgodnie z art. 15 ust. 1 horyzont czasowy planu może być w niektórych przypadkach krótszy: „Nie później niż dwanaście miesięcy przed końcem bieżącego krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego państwo członkowskie może zwrócić się do Komisji o przedłożenie zmienionego krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego przed upływem okresu objętego krajowym średniookresowym planem budżetowo-strukturalnym, gdy istnieją obiektywne okoliczności uniemożliwiające jego wdrożenie w tym okresie. W takim przypadku zmieniony krajowy średniookresowy plan budżetowo-strukturalny obejmuje okres pozostały do końca pierwotnego okresu obowiązywania planu”.

⁽⁸⁾ Opinia niezależnej instytucji fiskalnej powinna zostać dołączona do przedkładanego Komisji planu średniookresowego, jeżeli jest dostępna (zob. sekcja 2.9).

dla którego krajowe urzędy statystyczne i Eurostat opublikowały dane dotyczące wyniku. Plan czteroletni zazwyczaj zakładałby roczne (a w konsekwencji skumulowane) stopy wzrostu wydatków netto za rok, w którym plan jest przedkładany (T) i cztery kolejne lata: T+1, T+2, T+3 i T+4 (%). W przypadku gdy plan zawiera ścieżkę wyższych wydatków netto niż trajektoria referencyjna wydana przez Komisję, państwo członkowskie powinno przedstawić w swoim planie solidne i oparte na danych argumenty ekonomiczne wyjaśniające różnicę (zob. również sekcja 2.9).

Tabelę zawierającą zobowiązania uzupełnia się o tabelę przeglądową podsumowującą prognozy dla głównych zmiennych makroekonomicznych i budżetowych (art. 13 lit. a), art. 13 lit. g)). W szczególności MTP Tabela 1b łączy główne zmienne zgłoszone w innych tabelach planu (zob. poniżej), które są potrzebne do oceny, czy ścieżka wydatków netto zaproponowana w planie pozwala osiągnąć cele w zakresie stabilności długu i jest zgodna z zabezpieczeniami.

MTP Tabela 1a

Zobowiązanie budżetowe

	T-1	T	T+1	...	T+4
Zobowiązania					
1 Wydatki pierwotne netto finansowane ze środków krajowych (stopa wzrostu)		XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
2 (skumulowana stopa wzrostu)		obliczone	obliczone	...	obliczone

Uwagi: Wydatki pierwotne netto finansowane ze środków krajowych należy zgłaszać w wartościach nominalnych.

MTP Tabela 1b

Główne zmienne

		T-1	T	T+1	...	T+4
		stopa wzrostu	stopa wzrostu	stopa wzrostu		stopa wzrostu
1 Potencjalny PKB	MTP Tabela 2, wiersz 26	XX,X %	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
2 Deflator PKB	MTP Tabela 2, wiersz 2	XX,X %	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
		% PKB	% PKB	% PKB		% PKB
3 Wierzytelności netto/zadłużenie netto	MTP Tabela 4, wiersz 31	XX,X %	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
4 Wynik strukturalny	MTP Tabela 4, wiersz 33	XX,X %	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
5 Strukturalny wynik pierwotny	MTP Tabela 4, wiersz 34	XX,X %	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
6 Dług brutto	MTP Tabela 4, wiersz 35	XX,X %	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
7 Zmiana długu brutto	MTP Tabela 4, wiersz 36	XX,X %	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %

Uwagi: Główne zmienne, które prezentuje MTP Tabela 1b, umożliwiają Komisji i Radzie monitorowanie, czy ścieżka wydatków netto zaproponowana w planie pozwala osiągnąć cele w zakresie stabilności długu i jest zgodna z zabezpieczeniami. Jednolity operacyjny punkt odniesienia dla zobowiązania budżetowego państwa członkowskiego wyraża się jako stopy wzrostu wydatków pierwotnych netto finansowanych ze środków krajowych (zob. MTP Tabela 1a).

2.3. Założenia makroekonomiczne

Plan średniookresowy powinien zawierać informacje na temat prognoz i założeń dotyczących kluczowych zmiennych makroekonomicznych, które są niezbędne do oceny, czy przestrzegane są wymogi prawne dotyczące stabilności długu i zabezpieczeń (art. 13 lit. a)). Obejmuje to prognozy dotyczące potencjalnego wzrostu PKB⁽¹⁰⁾, a także założenia na temat deflatora PKB i stóp procentowych.

W planie należy ponadto przedstawić centralny i prawdopodobny scenariusz wzrostu PKB (realnego i nominalnego) oraz, w miarę możliwości, ująć dalsze szczegółowe informacje na temat struktury prognoz dotyczących PKB. Centralny i prawdopodobny scenariusz powinien być spójny z założeniami planu (wspomnianymi powyżej), strategią gospodarczą i fiskalną, którą opisano w planie, oraz w szczególności z dostosowaniem fiskalnym wynikającym ze zobowiązania dotyczącego wydatków netto. Dalsze szczegółowe informacje na temat przewidywanej struktury prognoz dotyczących PKB mają charakter opcjonalny i orientacyjny, ponieważ struktura wzrostu będzie zależała od szczegółowego określenia środków, które mogą nie być w pełni znane w odniesieniu do wszystkich lat realizacji planu⁽¹¹⁾.

⁽⁹⁾ Jeżeli plan zostanie przedłożony na początku roku, tj. między styczniem a marcem roku T, rok T może również służyć jako pierwszy rok dostosowania fiskalnego i w takim przypadku plan zakładałby stopy wzrostu wydatków netto dla lat T do T+3.

⁽¹⁰⁾ Biorąc pod uwagę wyjątkowy wpływ niedawnych wstrząsów gospodarczych i obecną niepewność co do szacowanego wzrostu potencjalnego, państwa członkowskie mogą stosować bardziej stabilne szeregi czasowe niż te wynikające ze wspólnie uzgodnionej metodyki dla pierwszego zestawu planów, pod warunkiem że jest to należycie uzasadnione argumentami ekonomicznymi, a skumulowany wzrost w horyzoncie prognozy pozostaje zasadniczo zgodny z wynikami tej metodyki (art. 36).

⁽¹¹⁾ Służby Komisji mogą nadal zwracać się o szczegóły techniczne dotyczące takich zmiennych w kontekście innych procesów, takich jak wymiana techniczna z państwami członkowskimi w ramach prognozy Komisji.

Założenia makroekonomiczne – w tym dotyczące wzrostu PKB, inflacji i stóp procentowych – powinny być ostrożne. Wzrost realnego i nominalnego PKB powinien odzwierciedlać interakcje między dostosowaniem fiskalnym a wzrostem gospodarczym oraz zlikwidowanie luk produktowych. W przypadku odchyień od założeń przyjętych w trajektorii referencyjnej Komisji należy przedstawić dowody lub solidne uzasadnienie. W szczególności, jeżeli państwa członkowskie wykorzystują bardziej aktualne lub inne dane do ustalenia swoich założeń dotyczących stóp procentowych i inflacji, powinno to odbywać się spójnie w odniesieniu do wszystkich zmiennych planu.

Metoda uwzględniania niedawno wdrożonych reform strukturalnych w prognozach wzrostu potencjalnego powinna być ostrożna. Powiązane skutki mogą wymagać szczegółowego omówienia w planach, w szczególności jeżeli prognozy wzrostu potencjalnego znacznie odbiegają od prognoz wykorzystywanych w trajektorii referencyjnej Komisji. W takim przypadku solidne i oparte na danych dowody muszą uzasadniać te odchylenia, aby zwiększyć wiarygodność planu.

W szacunkach potencjalnego PKB nie należy uwzględniać spodziewanego wpływu na działalność gospodarczą niezrealizowanych reform i inwestycji (w tym tych, które stanowią podstawę przedłużenia okresu dostosowania fiskalnego). Rozporządzenie (art. 13 i motyw 34) stanowi, że wpływ inwestycji i reform, *po ich zrealizowaniu* w ramach planów średniookresowych, zostanie należycie uwzględniony w przyszłości, w tym przy opracowywaniu kolejnych planów. Wpływ reform i inwestycji, które nie zostały jeszcze zrealizowane, *nie* powinien być uwzględniany w szacunkach potencjalnego PKB. Chociaż potencjalny PKB jest jedną z najistotniejszych zmiennych przy określaniu dostępnej przestrzeni fiskalnej, reformy i inwestycje, które nie zostały jeszcze zrealizowane, przyczynią się do bardziej stopniowego dostosowania fiskalnego po spełnieniu kryteriów przedłużenia okresu dostosowawczego zgodnie z art. 14. Informacje na temat spodziewanego wpływu reform i inwestycji leżących u podstaw przedłużenia okresu dostosowawczego powinny jednak zostać omówione oddzielnie (zob. sekcja 2.6), przy czym należy mieć świadomość, że wiarygodnych szacunków wpływu reform na wzrost potencjalny trudno jest dokonać w każdych okolicznościach, a tym bardziej zanim reformy zostaną w pełni określone (co zazwyczaj ma miejsce dopiero po zakończeniu odpowiedniego procesu legislacyjnego).

MTP Tabela 2

Scenariusz makroekonomiczny

		T-1	T-1	T	T+1	...	T+4
		mld NAC	stopa wzrostu	stopa wzrostu	stopa wzrostu	...	stopa wzrostu
PKB							
1	Realny PKB	B.1*g	XX,X %	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
2	Deflator PKB		XX,X %	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
3	Nominalny PKB	B.1*g	XX,X	obliczone	obliczone	...	obliczone
Komponenty realnego PKB							
4	Spożycie prywatne	P.3	XX,X %	XX,X %	opcjonalnie	...	opcjonalnie
5	Spożycie publiczne	P.3	XX,X %	XX,X %	opcjonalnie	...	opcjonalnie
6	Nakłady brutto na środki trwałe	P.51	XX,X %	XX,X %	opcjonalnie	...	opcjonalnie
7	Zmiany stanu zapasów i nabycie netto aktywów (% PKB)	P.52 + P.53	opcjonalnie	opcjonalnie	opcjonalnie	...	opcjonalnie
8	Wywóz towarów i usług	P.6	XX,X %	XX,X %	opcjonalnie	...	opcjonalnie
9	Przywóz towarów i usług	P.7	XX,X %	XX,X %	opcjonalnie	...	opcjonalnie
Wkład we wzrost realnego PKB							
10	Końcowy popyt krajowy		XX,X	XX,X	opcjonalnie	...	opcjonalnie
11	Zmiany stanu zapasów i nabycie netto wartości	P.52 + P.53	XX,X	XX,X	opcjonalnie	...	opcjonalnie
12	Saldo wymiany towarów i usług z zagranicą	B.11	XX,X	XX,X	opcjonalnie	...	opcjonalnie
Deflatory i HICP							
13	Deflator spożycia prywatnego		XX,X %	XX,X %	opcjonalnie	...	opcjonalnie
14	p.m. HICP		XX,X %	XX,X %	opcjonalnie	...	opcjonalnie
15	Deflator spożycia publicznego		XX,X %	XX,X %	opcjonalnie	...	opcjonalnie
16	Deflator inwestycji		XX,X %	XX,X %	opcjonalnie	...	opcjonalnie
17	Deflator cen eksportowych (towary i usługi)		XX,X %	XX,X %	opcjonalnie	...	opcjonalnie
18	Deflator cen importowych (towary i usługi)		XX,X %	XX,X %	opcjonalnie	...	opcjonalnie
Rynek pracy							
19	Zatrudnienie krajowe (1000 osób, rachunki narodowe)		XX,X	XX,X %	opcjonalnie	...	opcjonalnie
20	Średnia liczba godzin przepracowanych rocznie na zatrudnioną osobę		XX,X	XX,X %	opcjonalnie	...	opcjonalnie
21	Realny PKB na zatrudnioną osobę		obliczone	obliczone	obliczone	...	obliczone
22	Realny PKB na przepracowaną godzinę		obliczone	obliczone	obliczone	...	obliczone
23	Wynagrodzenie pracowników (mld NAC)	D.1	XX,X	XX,X %	opcjonalnie	...	opcjonalnie
24	Wynagrodzenie na pracownika (= 23 / 19)		obliczone	obliczone	obliczone	...	obliczone
			%	%	%	...	%
25	Stopa bezrobocia (%)		XX,X %	XX,X %	opcjonalnie	...	opcjonalnie
Potencjalny PKB i komponenty							
26	Potencjalny PKB		XX,X %	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
Wkład we wzrost potencjalny							
27	Siła robocza		XX,X	XX,X	opcjonalnie	...	opcjonalnie
28	Kapitał		XX,X	XX,X	opcjonalnie	...	opcjonalnie
29	Łączna produktywność czynników produkcji		XX,X	XX,X	opcjonalnie	...	opcjonalnie
			% pot. PKB	% pot. PKB	% pot. PKB	...	% pot. PKB
30	Luka produktowa		XX,X %	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %

Uwaga: Jeżeli plan został przedłożony przed opublikowaniem przez Eurostat i krajowe urzędy statystyczne danych dotyczących wyniku za rok T-1, rokiem bazowym powinien być rok T-2 (zamiast T-1); „mld NAC” odnosi się do mld w walucie krajowej.

W planie średniookresowym należy wymienić założenia zewnętrzne leżące u podstaw prognoz makroekonomicznych i budżetowych (MTP Tabela 3).

MTP Tabela 3

Założenia zewnętrzne

		T-1	T	T+1	...	T+4	
1	Krótkoterminowa stopa procentowa	(%, średnia roczna)	XX,X %	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
2	Długoterminowa stopa procentowa	(%, średnia roczna)	XX,X %	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
3	Kurs wymiany USD/EUR	(średnia roczna)	XX,X	XX,X	opcjonalnie	...	opcjonalnie
4	Kurs wymiany NAC/EUR (tylko dla państw członkowskich spoza strefy euro)	(średnia roczna)	XX,X	XX,X	opcjonalnie	...	opcjonalnie
5	Światowy realny PKB (z wyłączeniem UE)	(stopa wzrostu)	XX,X %	XX,X %	opcjonalnie	...	opcjonalnie
6	Unijny realny PKB	(stopa wzrostu)	XX,X %	XX,X %	opcjonalnie	...	opcjonalnie
7	Wielkość światowego przywozu, z wyłączeniem UE	(stopa wzrostu)	XX,X %	XX,X %	opcjonalnie	...	opcjonalnie
8	Ceny ropy naftowej	(Brent, USD/baryłka)	XX,X	XX,X	opcjonalnie	...	opcjonalnie

2.4. Prognozy budżetowe

Jak wspomniano powyżej, głównym zobowiązaniem planu w zakresie polityki budżetowej w perspektywie średniookresowej jest stopa wzrostu wydatków netto. Roczne (a w konsekwencji skumulowane) stopy wzrostu, do których rząd zobowiązuje się w planie, stanowią ograniczenie budżetowe, które wyznacza ramy krajowej polityki budżetowej w horyzoncie planowania planu. Stopa wzrostu wydatków netto będzie zatem jednolitym operacyjnym punktem odniesienia dla oceny wdrażania oraz dla uruchamiania działań w zakresie egzekwowania prawa ⁽¹²⁾.

W tekście planu należy omówić strategię gospodarczą i fiskalną dla horyzontu planu, leżącą u podstaw powiązanego dostosowania fiskalnego. W szczególności państwa członkowskie powinny określić ogólną strukturę dostosowania fiskalnego, szeroko zakrojoną politykę po stronie dochodów i wydatków, którą zamierzają realizować, aby dokonać dostosowania, oraz, w miarę możliwości, przedstawić orientacyjny zestaw środków z zakresu polityki, prezentując tak szczegółowe informacje, jakie są dostępne w momencie przedłożenia ⁽¹³⁾. Państwa członkowskie mogą być lub nie być w stanie wskazać konkretnych działań po stronie wydatków i dochodów, które zapewnią, że zobowiązanie dotyczące wydatków netto zostanie zrealizowane w ramach horyzontu planu. Chociaż ocena planu będzie oparta na wzroście wydatków netto i przestrzeganiu wymogów określonych w rozporządzeniu, szczegółowe informacje na temat orientacyjnego zestawu środków z zakresu polityki zwiększyłyby wiarygodność planu i zmniejszyłyby ryzyko związane z jego realizacją. Strategia gospodarcza i fiskalna leżąca u podstaw planu, a także wszelkie szczegóły dotyczące orientacyjnych środków z zakresu polityki, są omawiane w ramach dialogów technicznych z Komisją. Dokładne określenie odpowiednich środków z zakresu polityki jest następnie potwierdzane lub dostosowywane i prezentowane ilościowo w budżetach rocznych.

Prognozy budżetowe zawarte w planie powinny koncentrować się na kluczowych parametrach budżetowych (takich jak deficyt nominalny i dług) ⁽¹⁴⁾. Parametry te powinny być spójne ze zobowiązaniami budżetowymi i głównymi założeniami makroekonomicznymi (takimi jak potencjalny PKB, PKB, zmiany cen, stopy procentowe itp.). Oprócz stopy wzrostu wydatków netto, deficytu i długu, w planie średniookresowym należy uwzględnić planowane inwestycje publiczne finansowane ze środków krajowych (art. 13 lit. g)) oraz wydatki z tytułu odsetek. W odniesieniu do lat T-1 i T MTP Tabela 4 i MTP Tabela 5 powinny również określać szacunkowy wpływ na budżet działań po stronie dochodów ⁽¹⁵⁾ i działań jednorazowych (zarówno po stronie dochodów, jak i wydatków). MTP Tabela 5 może również uwzględnić działania po stronie wydatków (inne niż jednorazowe), jednak ma to charakter opcjonalny. W planie należy również szczegółowo opisać działania jednorazowe w tekście.

Wydatki netto nie obejmują wydatków krajowych na współfinansowanie programów finansowanych przez Unię. Krajowe współfinansowanie programów finansowanych przez Unię dotyczy tych funduszy UE, które finansują programy współfinansowane przez państwa członkowskie, w przypadku których odpowiednie rozporządzenie ustanawiające fundusz zawiera wymóg współfinansowania krajowego i których wymóg współfinansowania skutkuje wydatkami sektora instytucji rządowych i samorządowych zapisanymi w rachunkach narodowych. W obecnych wieloletnich ramach finansowych (WRF, obejmujących lata 2021–2027) współfinansowanie krajowe wchodzące w zakres powyższej definicji i mające znaczenie dla wykonania rozporządzenia to krajowe wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych na współfinansowanie programów w ramach ośmiu funduszy objętych rozporządzeniem w sprawie wspólnych przepisów ⁽¹⁶⁾, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz instrumentu „Łącząc Europę”. Nie

⁽¹²⁾ Odchylenia od ścieżki wydatków netto zalecanej przez Radę będą rejestrowane na rachunku kontrolnym zarządzanym przez Komisję.

⁽¹³⁾ Państwa członkowskie wnoszące o wyjątek od klauzuli o opóźnieniu wysiłku na rzecz dostosowania fiskalnego (art. 36 ust. 1 lit. e)) powinny również przedstawiać informacje na temat planowanych wydatków finansowanych z pożyczek w ramach RRF.

⁽¹⁴⁾ Przy porównywaniu odpowiednich danych liczbowych należy pamiętać o różnicach w charakterze danych liczbowych dotyczących deficytu nominalnego i długu w planach na lata do T+4 oraz w prognozach Komisji. W prognozie Komisji personel Komisji uwzględnia jedynie wpływ działań, które są wystarczająco sprecyzowane i wiarygodnie zapowiedziane. W planach wymagane jest jedynie określenie ilościowe dostosowań fiskalnych (podczas gdy określenie ilościowe szczegółowych polityk w zakresie dochodów i wydatków jest opcjonalne). Innymi słowy, zawarte w planach prognozy budżetowe opierają się na dostosowaniu fiskalnym jeszcze przed określeniem i ogłoszeniem szczegółowych działań.

⁽¹⁵⁾ Z założenia dane dotyczące działań dyskrecyjnych po stronie wydatków nie są potrzebne do obliczenia wskaźnika wzrostu wydatków netto. Wydatki netto oblicza się na podstawie zmian wydatków ogółem po skorygowaniu o działania po stronie dochodów. Z tego powodu w tabelach sprawozdawczych wyraźnie uwzględniono działania po stronie dochodów. Nie oznacza to jednak, że nowe ramy obejmują wbudowaną preferencję dla dostosowań dokonywanych poprzez dochody lub wydatki. Wynika to po prostu ze sposobu definiowania wydatków netto (tj. wydatków po skorygowaniu o działania dyskrecyjne po stronie dochodów).

⁽¹⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azyłu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wspierania Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 159..

przesądza to o przyszłej strukturze kolejnych WRF. Te dziesięć funduszy łącznie reprezentuje makroekonomicznie istotne wydatki na współfinansowanie krajowe ponoszone przez sektor instytucji rządowych i samorządowych. Współfinansowanie krajowe zapewniane przez sektor prywatny nie ma znaczenia dla wyłączenia ze wskaźnika wydatków netto. Poziom współfinansowania krajowego istotny dla rozporządzenia (tj. kwoty do odliczenia od sumy wydatków netto) powinny opierać się na danych dotyczących wyniku zatwierdzonych przez Eurostat i ograniczać się do zobowiązań w zakresie współfinansowania krajowego ustalonych w odpowiednich umowach między państwami członkowskimi a instytucjami UE. Zgłaszane informacje dotyczące współfinansowania krajowego za rok T-1, które prezentuje MTP Tabela 4, powinny odpowiadać kwotom, jakie zostały zgłoszone do Eurostatu i przez niego zatwierdzone ⁽¹⁷⁾.

MTP Tabela 4

Prognozy budżetowe

		T-1	T-1	T	T+1	...	T+4	
		mld NAC	% PKB	% PKB	% PKB		% PKB	
Dochody		Kod ESA						
1	Podatki związane z produkcją i importem	D.2	XX,X	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %	
2	Podatki bieżące od dochodów, majątku itp.	D.5	XX,X	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %	
3	Składki na ubezpieczenia społeczne	D.61	XX,X	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %	
4	Inne bieżące dochody	(P.11+P.12+P.131) + D.39 + D.4 + D.7	XX,X	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %	
5	Podatki od kapitału	D.91	XX,X	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %	
6	Inne dochody kapitałowe	D.92+D.99	XX,X	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %	
7	Dochody ogółem (= 1+2+3+4+5+6)	TR	obliczone	obliczone	obliczone	...	obliczone	
8	Z czego: Transfery z UE (naliczone dochody, niegotówkowe)	D.7EU+D.9EU	XX,X	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %	
9	Dochody ogółem inne niż transfery z UE (=7-8)		obliczone	obliczone	obliczone	...	obliczone	
10	p.m. Działania po stronie dochodów (przyrosty, z wyjątkiem działań finansowanych przez UE)		XX,X	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %	
11	p.m. Działania jednorazowe ujęte w prognozach (poziomy, z wyjątkiem działań finansowanych przez UE)		XX,X	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %	
Wydatki		Kod ESA						
12	Wynagrodzenia pracowników	D.1	XX,X	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %	
13	Zużycie pośrednie	P.2	XX,X	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %	
14	Wydatki z tytułu odsetek	D.41	XX,X	XX,X %	XX,X %	XX,X %	XX,X %	
15	Świadczenia społeczne inne niż rzeczowe transfery socjalne	D.62	XX,X	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %	
16	Rzeczowe transfery socjalne za pośrednictwem producentów rynkowych	D.632	XX,X	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %	
17	Dotacje	D.3	XX,X	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %	
18	Inne wydatki bieżące	D.29 + (D.4-D.41) + D.5 + D.7 + D.8	XX,X	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %	
19	Nakłady brutto na środki trwałe	P.51	XX,X	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %	
20	Z czego: Inwestycje publiczne finansowane ze środków krajowych		XX,X	XX,X %	XX,X %	XX,X %	XX,X %	
21	Transfery kapitałowe	D.9	XX,X	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %	
22	Inne nakłady inwestycyjne	P.52+P.53+NP	XX,X	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %	
23	Wydatki ogółem (= 12+13+14+15+16+17+18+19+21+22)	TE	obliczone	obliczone	obliczone	...	obliczone	
24	Z czego: Wydatki finansowane przez transfery z UE (= 8)	D.7EU+D.9EU	obliczone	obliczone	obliczone	...	obliczone	
25	Wydatki finansowane ze środków krajowych (23-24)		obliczone	obliczone	obliczone	...	obliczone	
26	p.m. Współfinansowanie krajowe programów finansowanych przez Unię		XX,X	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %	
27	p.m. Komponent cykliczny zasilków dla bezrobotnych		XX,X	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %	
28	p.m. Wydatki jednorazowe ujęte w prognozach (poziomy, z wyłączeniem działań finansowanych przez UE)		XX,X	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %	
29	Wydatki pierwotne netto finansowane ze środków krajowych (przed środkami po stronie dochodów) (= 25-26-27-28-14)		obliczone	obliczone	obliczone	...	obliczone	
Wydatki pierwotne netto finansowane ze środków krajowych					stopa wzrostu	stopa wzrostu	stopa wzrostu	
30	Wzrost wydatków pierwotnych netto finansowanych ze środków krajowych	MTP Tabela 1a, wiersz 1			powtórzone	powtórzone	...	powtórzone
Salda		Kod ESA						
31	Wierzytelności netto/zadłużenie netto (= 7-23)	B.9	XX,X	XX,X %	XX,X %	XX,X %	XX,X %	
32	Saldo pierwotne (= 31-14)	B.9-D.41p	obliczone	obliczone	obliczone	obliczone	obliczone	
Dostosowanie cykliczne				% PKB	% PKB	% PKB	% PKB	
33	Wynik strukturalny			XX,X %	XX,X %	XX,X %	XX,X %	
34	Strukturalny wynik pierwotny			XX,X %	XX,X %	XX,X %	XX,X %	
Dług			mld NAC	% PKB	% PKB	% PKB	% PKB	
35	Dług brutto		XX,X	XX,X %	XX,X %	XX,X %	XX,X %	
36	Zmiana długu brutto		XX,X	XX,X %	XX,X %	XX,X %	XX,X %	
37	Wkłady w zmiany długu brutto							
38	Saldo pierwotne (= minus 32)			obliczone	obliczone	obliczone	...	obliczone
39	Efekt kuli śnieżnej			obliczone	obliczone	obliczone	...	obliczone
40	Wydatki z tytułu odsetek (=14)			powtórzone	powtórzone	powtórzone	...	powtórzone
41	Wzrost			obliczone	obliczone	obliczone	...	obliczone
42	Inflacja			obliczone	obliczone	obliczone	...	obliczone
43	Wartość rezydualna zmiany długu (= 36-38-39)		realna zmiany długu	obliczone	obliczone	obliczone	...	obliczone
44	p.m. Domyślne oprocentowanie długu (= 14 / DŁUG (t-1))			%	%	%	...	%

Uwaga: Jeżeli plan został przedłożony przed opublikowaniem przez Eurostat i krajowe urzędy statystyczne danych dotyczących wyniku za rok T-1, rokiem bazowym powinien być rok T-2 (zamiast T-1). Pozycję 30 „Wzrost wydatków pierwotnych netto finansowanych ze środków krajowych” można obliczyć według następującego wzoru:

$$e_t = \frac{NE_t - REV_t}{NE_{t-1}} - 1 = \frac{(NE_t / GDP_t) - (REV_t / GDP_t)}{(NE_{t-1} / GDP_{t-1})} * (1 + g_t) - 1, \text{ gdzie } e_t \text{ oznacza wzrost wydatków pierwotnych netto}$$

⁽¹⁷⁾ Eurostat i wspólnota statystyczna, w ścisłej współpracy z krajowymi władzami budżetowymi, ustanowią ramy dla przekazywania przez państwa członkowskie danych statystycznych dotyczących współfinansowania krajowego programów finansowanych przez Unię, niezbędnych do wykonania rozporządzenia i które nie są jeszcze gromadzone przez Eurostat w momencie publikacji niniejszego zawiadomienia. Państwa członkowskie mogą początkowo, do czasu ustanowienia ram gromadzenia i dostarczania takich danych, opierać się na szacunkach.

finansowanych ze środków krajowych (MTP Tabela 4, pozycja 30) za rok t , NE_t / GDP_t i NE_{t-1} / GDP_{t-1} to wydatki pierwotne netto finansowane ze środków krajowych (przed działaniami po stronie dochodów) jako odsetek PKB odpowiednio w latach t i $t-1$ (MTP Tabela 4, pozycja 29), REV_t / GDP_t to działania po stronie dochodów jako odsetek PKB w roku t (MTP Tabela 4, pozycja 10), i g_t to stopa wzrostu nominalnego PKB w roku t (MTP Tabela 2, pozycja 3).

MTP Tabela 5

Szacunkowy wpływ działań dyskrejonalnych po stronie dochodów

Tytuł/opis działania	Jednorazowe	Wydatki / dochody		Podsektor	Kod ESA	T-1	T	T+1	...	T+4
		Tak	Wydatki			opcjonalnie	Kod	% PKB	% PKB	% PKB
1 Działanie 1	Tak	Wydatki	opcjonalnie	Kod	XX,X%	XXX,X%		...		
...		
X Działanie X	Nie	Dochody	opcjonalnie	Kod	XXX,X%	XXX,X%		...		
Z OGÓLEM					obliczone	obliczone		...		

Uwaga: Z wyłączeniem działań finansowanych przez UE. Działania należy zgłaszać przyrostowo. Wpływ działań jednorazowych należy zawsze podawać jako +/-X w roku, w którym po raz pierwszy odnotowano ich wpływ na budżet, oraz -/+X w następnym roku, tj. ich łączny wpływ na poziom dochodów lub wydatków w dwóch kolejnych latach musi wynosić zero. Zarówno wzrost (spadek) wydatków, jak i dochodów należy zgłaszać ze znakiem dodatnim (ujemnym). Jeżeli plan został przedłożony przed opublikowaniem przez Eurostat i krajowe urzędy statystyczne danych dotyczących wyniku za rok T-1, rokiem bazowym powinien być rok T-2 (zamiast T-1).

Zachęca się również państwa członkowskie do opcjonalnego określenia w tabeli działań po stronie dochodów i wydatków, które zamierzają realizować – zgodnie ze swoją orientacyjną strategią gospodarczą i fiskalną (MTP Tabela 6). Jeżeli jest to możliwe, państwa członkowskie mogą również uwzględnić określenie ilościowe spodziewanych skutków budżetowych; dane te zostaną następnie potwierdzone lub skorygowane w budżetach rocznych.

MTP Tabela 6

Orientacyjne działania po stronie dochodów i wydatków przewidziane w planie

Tytuł/opis działania	Wpływ na dochody lub wydatki	Planowana data realizacji
1 Działanie 1	opcjonalnie	Kw. X 20XX
...
X Działanie X	opcjonalnie	Kw. X 20XX

2.5 Prognozy dotyczące długu

Oceniając plany, Komisja powinna zbadać w odniesieniu do wszystkich państw członkowskich, czy zobowiązanie dotyczące wydatków netto jest zgodne z wymogami i zabezpieczeniami zawartymi w przepisach lub czy zapewnia utrzymanie długu i deficytu na ostrożnym poziomie w średnim okresie (art. 16). W tym kontekście (i zgodnie z art. 13) należy zgłaszać w planach prognozy dotyczące długu i deficytu oraz kluczowe założenia makroekonomiczne leżące u ich podstaw przez okres dziesięciu lat po zakończeniu okresu dostosowawczego (T+14 w przypadku planów czteroletnich; do T+17 w przypadku przedłużenia) (MTP Tabela 7a).

MTP Tabela 7a

Prognozy dotyczące długu i salda nominalnego oraz główne założenia leżące u ich podstaw (w ramach planowanej ścieżki fiskalnej)

W odniesieniu do wszystkich państw członkowskich

			T-1	...	T+4	T+5	...	T+14/17	
1	Dług brutto	MTP Tabela 4, wiersz 35	(% PKB)	powtórzone	..	powtórzone	XX,X %	...	XX,X %
2	Saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych	MTP Tabela 4, wiersz 31	(% PKB)	powtórzone	..	powtórzone	XX,X %	...	XX,X %
3	Strukturalny wynik pierwotny	MTP Tabela 4, wiersz 34	(% pot. PKB)	powtórzone	..	powtórzone	XX,X %	...	XX,X %
4	Komponent cykliczny			XX,X %	...	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
5	Działania jednorazowe		(% PKB)	obliczone	...	obliczone	obliczone	...	obliczone
6	Wydatki z tytułu odsetek	MTP Tabela 4, wiersz 14	(% PKB)	powtórzone	..	powtórzone	XX,X %	...	XX,X %
7	Długoterminowa stopa procentowa	MTP Tabela 3, wiersz 1	(%)	powtórzone	..	powtórzone	XX,X %	...	XX,X %
8	Krótkoterminowa stopa procentowa	MTP Tabela 3, wiersz 2	(%)	powtórzone	..	powtórzone	XX,X %	...	XX,X %
9	Domyślna średnia stopa procentowa	MTP Tabela 4, wiersz 44	(%)	powtórzone	..	obliczone	obliczone	...	obliczone
10	Wartość rezydualna zmiany długu	MTP Tabela 4, wiersz 43	(% PKB)	powtórzone	..	powtórzone	XX,X %	...	XX,X %
11	Potencjalny PKB	MTP Tabela 2, wiersz 26	(stopa wzrostu)	powtórzone	..	powtórzone	XX,X %	...	XX,X %
12	Realny PKB	MTP Tabela 2, wiersz 1	(stopa wzrostu)	powtórzone	..	powtórzone	XX,X %	...	XX,X %
13	Deflator PKB	MTP Tabela 2, wiersz 2	(stopa wzrostu)	powtórzone	..	powtórzone	XX,X %	...	XX,X %
14	Nominalny PKB	MTP Tabela 2, wiersz 3	(stopa wzrostu)	obliczone	...	obliczone	obliczone	...	obliczone

Uwaga: Jeżeli plan został przedłożony przed opublikowaniem przez Eurostat i krajowe urzędy statystyczne danych dotyczących wyniku za rok T-1, rokiem bazowym powinien być rok T-2 (zamiast T-1).

W przypadku państw członkowskich, dla których Komisja przygotowuje trajektorię referencyjną, plany powinny również zawierać analizę wrażliwości pokazującą, że prognozowany dług wykazuje wiarygodną tendencję spadkową lub utrzymuje się na ostrożnym poziomie. Ta analiza wrażliwości powinna opierać się na wspólnej metodyce (tj. standardowych deterministycznych testach warunków skrajnych i analizie stochastycznej – art. 10) (MTP Tabela 7b) ⁽¹⁸⁾.

MTP Tabela 7b

Prognozy długu i kluczowe zmienne w warunkach skrajnych, scenariusze deterministyczne i symulacje stochastyczne

Tylko dla państw członkowskich, dla których Komisja przygotowuje trajektorię referencyjną

Scenariusz napięcia finansowego			T-1	...	T+4	T+5	...	T+14/17	
1	Dług brutto	MTP Tabela 4, wiersz 35	(% PKB)	powtórzone	..	powtórzone	XX,X %	...	XX,X %
2	Długoterminowa stopa procentowa	MTP Tabela 3, wiersz 1	(%)	powtórzone	..	powtórzone	XX,X %	...	XX,X %
3	Krótkoterminowa stopa procentowa	MTP Tabela 3, wiersz 2	(%)	powtórzone	..	powtórzone	XX,X %	...	XX,X %
Scenariusz niższego strukturalnego wyniku pierwotnego			T-1	...	T+4	T+5	...	T+14/17	
4	Dług brutto	MTP Tabela 4, wiersz 35	(% PKB)	powtórzone	..	powtórzone	XX,X %	...	XX,X %
5	Strukturalny wynik pierwotny	MTP Tabela 4, wiersz 34	(% pot. PKB)	powtórzone	..	powtórzone	XX,X %	...	XX,X %
Niekorzystny scenariusz relacji „r-g”			T-1	...	T+4	T+5	...	T+14/17	
6	Dług brutto	MTP Tabela 4, wiersz 35	(% PKB)	powtórzone	..	powtórzone	XX,X %	...	XX,X %
7	Długoterminowa stopa procentowa	MTP Tabela 3, wiersz 1	(%)	powtórzone	..	powtórzone	XX,X %	...	XX,X %
8	Krótkoterminowa stopa procentowa	MTP Tabela 3, wiersz 2	(%)	powtórzone	..	powtórzone	XX,X %	...	XX,X %
9	Realny PKB	MTP Tabela 2, wiersz 1	(stopa wzrostu)	powtórzone	..	powtórzone	XX,X %	...	XX,X %
10	Potencjalny PKB	MTP Tabela 2, wiersz 26	(stopa wzrostu)	powtórzone	..	powtórzone	XX,X %	...	XX,X %
Symulacje stochastyczne									
11	Prawdopodobieństwo osiągnięcia przez dług poziomu poniżej wartości w T+4/7		(%)	XX,X %					

Uwaga: Jeżeli plan został przedłożony przed opublikowaniem przez Eurostat i krajowe urzędy statystyczne danych dotyczących wyniku za rok T-1, rokiem bazowym powinien być rok T-2 (zamiast T-1).

Jeżeli w planie przedstawiono wyższe stopy wzrostu wydatków netto niż w przypadku trajektorii referencyjnej lub informacji technicznych lub jeżeli podstawowe założenia są korzystniejsze niż wspólne założenia ⁽¹⁹⁾, państwa członkowskie powinny przedstawić bardziej szczegółowy opis podstawowych założeń makroekonomicznych. Ta dodatkowa sprawozdawczość jest niezbędna, aby Komisja mogła sprawdzić, czy solidne i oparte na danych argumenty ekonomiczne mogą wyjaśnić różnicę względem trajektorii referencyjnej (art. 13) lub ram średniookresowych prognoz dotyczących długu sektora instytucji rządowych i samorządowych w ujęciu bardziej ogólnym (motyw 25), oraz aby Komisja mogła właściwie zbadać, czy wymogi zostały spełnione (art. 16). Obejmuje to (i) informacje na temat scenariusza bazowego niezmiennego kursu polityki fiskalnej leżącego u podstaw planu (MTP Tabela

⁽¹⁸⁾ Prognozy i założenia leżące u podstaw trajektorii referencyjnych są przekazywane przez Komisję wraz z trajektoriami referencyjnymi.

⁽¹⁹⁾ Zgodnie z art. 9 ust. 1 lit. a) i b) Komisja przekazuje swoje założenia wszystkim państwom członkowskim – w ramach swoich wcześniejszych wytycznych.

7c), tj. trajektorii bazowej bez dostosowania, co oznacza w szczególności stałe strukturalne saldo pierwotne po skorygowaniu o zmiany kosztów starzenia się społeczeństwa od pierwszego pełnego roku realizacji planu ⁽²⁰⁾, a także (ii) informacje na temat podstawowych założeń dotyczących struktury terminów zapadalności długu, stopy wykupu oraz terminów zapadalności nowej emisji długu (MTP Tabela 7d) ⁽²¹⁾. Ta dodatkowa sprawozdawczość jest niezbędna do powielenia prognoz państw członkowskich, umożliwiając Komisji ocenę, czy spełnione są wymogi określone w art. 15 oraz czy różnice w stosunku do trajektorii referencyjnej lub odstępstwa od wspólnych założeń są uzasadnione.

MTP Tabela 7c

Prognozy dotyczące długu i salda nominalnego oraz leżące u ich podstaw założenia (w ramach scenariusza bazowego niezmiennego kursu polityki fiskalnej)

Tylko w przypadku państw członkowskich o ścieżce wyższych wydatków netto niż w trajektorii referencyjnej lub informacjach technicznych lub jeżeli podstawowe założenia są korzystniejsze niż wspólne założenia.

			T-1	...	T+4	T+5	...	T+14/17
1	Dług brutto	MTP Tabela 4, wiersz 35 (% PKB)	powtórzone	..	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
2	Saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych	MTP Tabela 4, wiersz 31 (% PKB)	powtórzone	..	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
3	Strukturalny wynik pierwotny	MTP Tabela 4, wiersz 34 (% pot. PKB)	powtórzone	..	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
4	Komponent cykliczny	(% pot. PKB)	XX,X %	...	XX,X %	XX,X %
5	Wydatki z tytułu odsetek	MTP Tabela 4, wiersz 14 (% PKB)	powtórzone	..	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
6	Długoterminowa stopa procentowa	MTP Tabela 3, wiersz 1 (%)	powtórzone	..	powtórzone	XX,X %	...	XX,X %
7	Krótkoterminowa stopa procentowa	MTP Tabela 3, wiersz 2 (%)	powtórzone	..	powtórzone	XX,X %	...	XX,X %
8	Domyślna średnia stopa procentowa	MTP Tabela 4, wiersz 44 (%)	powtórzone	..	powtórzone	XX,X %	...	XX,X %
9	Potencjalny PKB	MTP Tabela 2, wiersz 26 (stopa wzrostu)	powtórzone	..	powtórzone	XX,X %	...	XX,X %
10	Realny PKB	MTP Tabela 2, wiersz 1 (stopa wzrostu)	powtórzone	..	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
11	Deflator PKB	MTP Tabela 2, wiersz 2 (stopa wzrostu)	powtórzone	..	powtórzone	XX,X %	...	XX,X %
12	Nominalny PKB	MTP Tabela 2, wiersz 3 (stopa wzrostu)	obliczone	...	obliczone	obliczone	...	obliczone
13	Mnożnik fiskalny	(%)	XX,X %	(powinien być stały)				

Uwaga: Jeżeli plan został przedłożony przed opublikowaniem przez Eurostat i krajowe urzędy statystyczne danych dotyczących wyniku za rok T-1, rokiem bazowym powinien być rok T-2 (zamiast T-1).

MTP Tabela 7d

Prognozy dotyczące długu i dodatkowe założenia (w ramach prognozowanej ścieżki fiskalnej)

Tylko w przypadku państw członkowskich o ścieżce wyższych wydatków netto niż w trajektorii referencyjnej lub informacjach technicznych lub jeżeli podstawowe założenia są korzystniejsze niż wspólne założenia.

			T-1	...	T+4	T+5	...	T+14/17
1	Dług brutto	MTP Tabela 4, wiersz 35 (% PKB)	powtórzone	..	powtórzone	XX,X %	...	XX,X %
2	Odnowione zadłużenie długoterminowe	(% PKB)	XX,X %	...	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
3	Odnowione zadłużenie krótkoterminowe	(% PKB)	XX,X %	...	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
4	Nowe zadłużenie długoterminowe	(% PKB)	XX,X %	...	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
5	Nowe zadłużenie krótkoterminowe	(% PKB)	XX,X %	...	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %

Uwaga: Jeżeli plan został przedłożony przed opublikowaniem przez Eurostat i krajowe urzędy statystyczne danych dotyczących wyniku za rok T-1, rokiem bazowym powinien być rok T-2 (zamiast T-1).

⁽²⁰⁾ Zob. konwencja na początku sekcji 2.

⁽²¹⁾ Te prognozy i założenia są zawarte w arkuszach kalkulacyjnych dostarczonych przez Komisję.

2.6. Informacje na temat reform i inwestycji

W przypadku wszystkich państw członkowskich plan powinien zawierać informacje na temat kluczowych reform i inwestycji na nadchodzące lata (art. 13). W planie należy wyjaśnić, w jaki sposób zapewni on realizację inwestycji i reform w odpowiedzi na odnośne ⁽²²⁾ zalecenia dla poszczególnych krajów skierowane do danego państwa członkowskiego (w tym, w stosownych przypadkach, zalecenia wydane w ramach procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej), inwestycji i reform służących realizacji wspólnych priorytetów Unii ⁽²³⁾ oraz, w stosownych przypadkach, ostrzeżeń Komisji lub zaleceń Rady zgodnie z art. 121 ust. 4 TFUE. Obejmuje to na przykład środki w dziedzinie społecznej, zdrowia, kształcenia i szkolenia, emerytur i rynku pracy, reformy rynku produktowego, reformy podatkowe, badania i rozwój, promowanie polityki w zakresie transformacji ekologicznej i cyfrowej lub istotne inwestycje w transformację ekologiczną i cyfrową ⁽²⁴⁾, w szczególności te, które państwa członkowskie określiły w swoich krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu oraz w krajowych strategicznych planach działania dotyczących cyfrowej dekady. W planie należy omówić, w jaki sposób te reformy i inwestycje odpowiadają odnośnym zaleceniom dla poszczególnych krajów oraz w jaki sposób uwzględniają istotne wspólne priorytety Unii. Aby to uzupełnić, w planie należy opisać potrzeby w zakresie inwestycji publicznych, w tym związane ze wspólnymi priorytetami Unii (art. 13 lit. g)). Państwa członkowskie zachęca się również do omówienia wpływu reform i inwestycji na działalność gospodarczą, odporność i zrównoważoność w ramach konkretnej części planu ⁽²⁵⁾.

W stosownych przypadkach plan powinien zawierać dodatkowe szczegółowe informacje na temat kluczowych reform i inwestycji, które leżą u podstaw przedłużenia okresu dostosowawczego, w tym na temat środków budżetowo-strukturalnych (art. 13) ⁽²⁶⁾. Mogą one mieć charakter dodatkowy w stosunku do reform i inwestycji przedstawionych zgodnie z art. 13 lub stanowić ich podzbiór. Powinny one również spełniać szczególne dodatkowe kryteria dotyczące przedłużenia, o których mowa w art. 14. Do środków, które można uwzględnić, należą na przykład środki w zakresie zdrowia, emerytur, rynku pracy i umiejętności, reformy zwiększające konkurencję, przesunięcia obciążeń podatkowych lub środki poprawiające przestrzeganie przepisów prawa podatkowego, badania i rozwój, promowanie polityki w zakresie transformacji ekologicznej i cyfrowej lub inwestycji w transformację ekologiczną i cyfrową. W celu wykazania zgodności z art. 14 tekst planu powinien obejmować następujące elementy:

- i. ocenę wpływu pakietu reform i inwestycji leżących u podstaw wniosku o przedłużenie a) na trwałą poprawę potencjału wzrostu i odporności gospodarki danego państwa członkowskiego, w oparciu o wiarygodne i ostrożne założenia; b) na wspieranie stabilności finansów publicznych wraz ze strukturalną poprawą finansów publicznych w średnim okresie, np. poprzez zmniejszenie relacji wydatków publicznych do PKB lub zwiększenie relacji dochodów publicznych do PKB; oraz c) na zapewnienie, aby planowany ogólny poziom inwestycji publicznych finansowanych ze środków krajowych w okresie objętym planem średniookresowym nie był niższy niż średniookresowy poziom przed okresem realizacji tego planu, z uwzględnieniem zakresu i skali wyzwań krajowych, w tym, w stosownych przypadkach, danych i prognoz ⁽²⁷⁾;
- ii. wyjaśnienie, w jaki sposób planowany pakiet reform i inwestycji przyczyni się do realizacji wspólnych priorytetów Unii i zaleceń dla poszczególnych krajów (w tym, w stosownych przypadkach, zaleceń wydanych w ramach procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej);
- iii. informacje na temat głównego celu każdego działania, kluczowych kroków, które należy podjąć, aby osiągnąć ten cel, powiązanych terminów oraz, w stosownych przypadkach, wskaźników lub innych elementów, które mogą pomóc w ocenie realizacji;

⁽²²⁾ Zalecenia dla poszczególnych krajów należy uznać za odnośne, o ile państwo członkowskie nie osiągnęło jeszcze „pełnego” lub „istotnego” postępu w ich realizacji w rozumieniu nadzoru w ramach europejskiego semestru.

⁽²³⁾ Zgodnie z art. 13 lit. c) rozporządzenia w planie należy wyjaśnić, w jaki sposób będzie on uwzględniał następujące wspólne priorytety Unii: (i) sprawiedliwa ekologiczna i cyfrowa transformacja, łącznie ze spójnością z Europejskim prawem o klimacie; (ii) odporność społeczna i gospodarcza, łącznie z Europejskim filarem praw socjalnych; (iii) bezpieczeństwo energetyczne; oraz (iv) w razie potrzeby, budowanie zdolności obronnych.

⁽²⁴⁾ W przypadku których państwa członkowskie mogą zwrócić się o pomoc w zakresie projektowania i realizacji za pośrednictwem Instrumentu Wspierania Technicznego.

⁽²⁵⁾ Zob. powyżej sekcje 2.3 i 2.4 oraz informacje na temat tego, w jaki sposób wpływ reform i inwestycji powinien być lub nie powinien być uwzględniany w potencjalnych prognozach dotyczących PKB.

⁽²⁶⁾ Każde ze zobowiązań dotyczących reform i inwestycji, które stanowią podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego, powinno spełniać kryteria określone w art. 14 ust. 3, w tym być wystarczająco szczegółowe, przewidywać koncentrację działań na wstępie, być ujęte w ramach czasowych i weryfikowalne.

⁽²⁷⁾ Okres odniesienia dla średniookresowego poziomu inwestycji powinien wynosić cztery lata przed rozpoczęciem realizacji planu średniookresowego, chyba że w planie proponuje się zastosowanie innego przedziału czasowego w oparciu o należyte uzasadnienie. W związku z tym w tekście planu należy podać tę liczbę.

- iv. wyjaśnienie, w jaki sposób pakiet reform i inwestycji stanowiących podstawę przedłużenia jest spójny ze zobowiązaniami zawartymi w programach w ramach umów partnerstwa uzgodnionych na podstawie wieloletnich ram finansowych ⁽²⁸⁾.

Odpowiednie reformy i inwestycje należy zgłaszać w jednej z dwóch tabel. Reformy i inwestycje, które stanowią podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego zgodnie z art. 14, powinna prezentować MTP Tabela 8. Wszelkie inne reformy i inwestycje – przedstawione zgodnie z art. 13 – powinna prezentować MTP Tabela 9 ⁽²⁹⁾. MTP Tabela 8 i MTP Tabela 9 powinny zawierać specjalną kolumnę wskazującą, czy reforma lub inwestycja są wspierane w ramach umów partnerstwa.

W planie należy opisać działania, jakie państwo członkowskie podejmuje w celu uwzględnienia zaleceń dla poszczególnych krajów wydanych w ramach procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej (art. 13 lit. d)). W stosownych przypadkach w planie należy opisać działania, które państwo członkowskie podejmuje lub planuje podjąć w celu wyeliminowania swoich zakłóceń równowagi lub nadmiernych zakłóceń równowagi, w jasny, zintegrowany i łatwy do zidentyfikowania sposób.

Plan powinien zawierać informacje na temat powiązań między planowanymi reformami i inwestycjami oraz reformami i inwestycjami już uwzględnionymi w RRP. Aby zapewnić spójność i komplementarność z RRP, w planie należy wyjaśnić powiązania między planowanymi reformami i inwestycjami a reformami i inwestycjami już zawartymi w krajowych RRP.

W okresie obowiązywania Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF) zobowiązania zawarte w RRP są uwzględniane na potrzeby przedłużenia okresu dostosowawczego, pod pewnymi warunkami (art. 36 ust. 1 lit. d)). W szczególności w planie należy również wyjaśnić, w jaki sposób pakiet reform i inwestycji stanowiących podstawę przedłużenia jest zgodny ze zobowiązaniami zawartymi w zatwierdzonym RRP (art. 14 ust. 4). Plany średniookresowe mogą również stanowić okazję do dalszego wzmocnienia zobowiązań w zakresie reform i inwestycji zawartych w RRP. W odniesieniu do okresu obowiązywania RRF MTP Tabela 8 i MTP Tabela 9 powinny dodatkowo informować, czy reforma lub inwestycja są uwzględnione w RRP (w specjalnej kolumnie dotyczącej umów partnerstwa).

MTP Tabela 8

Reformy i inwestycje stanowiące podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego

	RRF / UMOWA PARTNERSTWA	Kluczowe kroki	Zalecenia dla poszczególnych krajów	Wspólne priorytety	Główny cel	Data realizacji	Wskaźniki dotyczące celu	
1	Inwestycja/reforma A	„XX”	Krok 1 ... Krok 2	Zalecenie X.X; zalecenie X PdZRM	„XX”	„XX”	Kw. X 20XX ... Kw. X 20XX	„XX” ... „XX”
...	
X	Inwestycja/reforma X	„XX”	Krok 1 ... Krok 2	Zalecenie X.X	„XX”	„XX”	Kw. X 20XX ... Kw. X 20XX	„XX” ... „XX”

Uwaga: Kolumna „RRF/umowa partnerstwa” powinna zawierać wpis „RRF”, jeżeli reforma/inwestycja jest również częścią RRP państwa członkowskiego; wpis „umowa partnerstwa”, jeżeli reforma/inwestycja jest wspierana w ramach umowy partnerstwa państwa członkowskiego; w innych przypadkach kolumna ta pozostaje pusta. W przypadku reform i inwestycji wynikających z RRF kolumna „RRF/umowa partnerstwa” powinna dodatkowo zawierać odniesienie do środków w odpowiedniej decyzji wykonawczej Rady.

⁽²⁸⁾ Do celów niniejszych wytycznych odniesienie do umów partnerstwa obejmuje *programy* w ramach umów partnerstwa, ponieważ zapewniają one bardziej szczegółowy i zaktualizowany przegląd reform i inwestycji.
⁽²⁹⁾ Aby uniknąć podwójnej sprawozdawczości, reform i inwestycji, które uwzględnią MTP Tabela 8, nie powinna zawierać MTP Tabela 9.

MTP Tabela 9

Inne reformy i inwestycje

	RRF / UMOWA PARTNERSTWA	Zalecenia dla poszczególnych krajów	Wspólne priorytety
1 Inwestycja/reforma A	„XX”	Zalecenie X.X; zalecenie X PdzRM	„XX”
...
X Inwestycja/reforma X	„XX”	Zalecenie X.X	„XX”

Uwaga: Kolumna „RRF/umowa partnerstwa” powinna zawierać wpis „RRF”, jeżeli reforma/inwestycja jest również częścią RRP państwa członkowskiego; wpis „umowa partnerstwa”, jeżeli reforma/inwestycja jest wspierana w ramach umowy partnerstwa państwa członkowskiego; w innych przypadkach kolumna ta pozostaje pusta. W przypadku reform i inwestycji wynikających z RRF kolumna „RRF/umowa partnerstwa” powinna dodatkowo zawierać odniesienie do środków w odpowiedniej decyzji wykonawczej Rady.

Ponadto plan średniookresowy powinien zawierać informacje na temat potrzeb inwestycyjnych związanych ze wspólnymi priorytetami Unii w tabeli (art. 13 lit. g) pkt (v)) (MTP Tabela 10). Metodyka identyfikowania i ilościowego określania potrzeb inwestycyjnych w ramach każdego ze wspólnych priorytetów będzie wymagała dalszych prac w odpowiednim czasie.

MTP Tabela 10

Potrzeby inwestycyjne

Wspólne priorytety	Opis potrzeb inwestycyjnych
1 Sprawiedliwa transformacja ekologiczna i cyfrowa, w tym spójność z Europejskim prawem o klimacie	„XX”
2 Odporność społeczna i gospodarcza, łącznie z Europejskim filarem praw socjalnych	„XX”
3 Bezpieczeństwo energetyczne	„XX”
4 W razie potrzeby, budowanie zdolności obronnych	„XX”

2.7. Informacje na temat zobowiązań ukrytych i warunkowych

Plan powinien zawierać informacje na temat zobowiązań ukrytych i warunkowych o potencjalnie dużym wpływie na budżety rządowe (art. 13 lit. g). Mogą one obejmować w szczególności gwarancje rządowe, kredyty zagrożone i zobowiązania wynikające z działalności podmiotów prawa publicznego, w tym ich zakres, oraz, w miarę możliwości, informacje na temat zobowiązań warunkowych związanych z klęskami żywiołowymi, klimatem i przyrodą. Biorąc pod uwagę niejednorodność możliwych sytuacji, w niniejszych wytycznych nie zaproponowano standardowej tabeli w tym celu.

2.8. Sprawozdawczość w przypadku procedury dotyczącej nadmiernego zakłócenia równowagi

Państwo członkowskie, wobec którego wszczęto procedurę dotyczącą nadmiernego zakłócenia równowagi zgodnie z art. 7 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011, przedkłada zmieniony plan, który posłuży również jako plan działań naprawczych (art. 31) ⁽³⁰⁾. W planie należy następnie określić konkretne działania w ramach polityki mające na celu wyeliminowanie nadmiernych zakłóceń równowagi – w oparciu o zalecenie Rady, które będzie zawierać harmonogram tych działań. W takim przypadku plan powinien zawierać dodatkową tabelę (MTP Tabela 11) określającą konkretne działania w ramach polityki mające na celu wyeliminowanie nadmiernych zakłóceń równowagi oraz harmonogram realizacji tych działań, zgodnie z wymogami rozporządzenia (UE) nr 1176/2011. Jeżeli plan średniookresowy służy również jako plan działań naprawczych, zasadnicze znaczenie ma jasne określenie, które środki przewidziane w planie mają na celu wyeliminowanie nadmiernych zakłóceń równowagi i w jaki sposób – zdaniem państwa członkowskiego – plan jest zgodny z zaleceniem Rady w ramach procedury dotyczącej nadmiernego zakłócenia równowagi (art. 7 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011).

⁽³⁰⁾ Dalsze wytyczne dotyczące wymogów dla takich planów działań naprawczych mogą być potrzebne na późniejszym etapie.

MTP Tabela 11

Reformy i inwestycje mające na celu wyeliminowanie nadmiernych zakłóceń równowagi (plan działań naprawczych)

		Harmonogram działań w ramach polityki
1	Inwestycja/reforma A	„XX”
...
X	Inwestycja/reforma X	„XX”

2.9. Załączniki, które należy włączyć do planów średniookresowych

W stosownych przypadkach plan powinien zawierać – w załączniku – trajektorię referencyjną lub informacje techniczne przekazane przez Komisję (art. 13 lit. b)). Jak wyjaśniono powyżej, w przypadku gdy plan zawiera ścieżkę wyższych wydatków netto niż trajektoria referencyjna wydana przez Komisję, państwo członkowskie powinno przedstawić w swoim planie solidne i oparte na danych argumenty ekonomiczne wyjaśniające różnicę.

W miarę dostępności plan powinien również obejmować załącznik zawierający opinię krajowych niezależnych instytucji fiskalnych na temat prognoz i założeń makroekonomicznych leżących u podstaw ścieżki wydatków netto (art. 11 ust. 2). Państwa członkowskie mogą zwrócić się do odpowiednich niezależnych instytucji fiskalnych o wydanie tej opinii, zapewniając im wystarczająco dużo czasu. Od dnia 1 maja 2032 r. odpowiednia niezależna instytucja fiskalna powinna wydać taką opinię, pod warunkiem że dysponuje wystarczającymi zdolnościami.

CZĘŚĆ B:

WYMOGI INFORMACYJNE W ODNIESIENIU DO ROCZNYCH SPRAWOZDAŃ Z POSTĘPÓW

3. Wprowadzenie

Roczne sprawozdania z postępów są kluczowymi dokumentami w monitorowaniu wdrażania zaleceń Rady zatwierdzających średniookresowe plany budżetowo-strukturalne. Roczne sprawozdania z postępów powinny przedstawiać dane dotyczące wyniku i opisywać etapy wdrażania, które zostały podjęte lub są podejmowane. Powinny one zawierać informacje na temat wydatków netto oraz tego, czy zachowano ścieżkę wydatków netto ustaloną przez Radę w jej zaleceniu, na temat realizacji reform i inwestycji wymienionych przez Radę jako podstawa przedłużenia okresu dostosowawczego, a także na temat szerszej zakrojonej realizacji reform i inwestycji oraz inicjatyw politycznych przez państwa członkowskie⁽³¹⁾. Zawierają one również zaktualizowane informacje na temat działań uwzględnionych w budżetach rocznych, takie jak szczegółowe informacje na temat działań dyskrejonalnych po stronie dochodów i ich szacowanego wpływu na budżet. Ponadto w rocznych sprawozdaniach z postępów aktualizuje się niektóre prognozy makroekonomiczne. Tabele w rocznych sprawozdaniach (tabele APR) z postępów są w jak największym stopniu dostosowane do tabel w planach średniookresowych (tabel MTP).

W rocznych sprawozdaniach z postępów nie dokonuje się przeglądu głównych zobowiązań politycznych zawartych w planach średniookresowych. Główne zobowiązania polityczne są zatwierdzane przez Radę i są wyraźnie wymienione w zaleceniu Rady. Chociaż roczne sprawozdania z postępów to zasadniczo retrospektywne dokumenty administracyjne i merytoryczne, państwa członkowskie mogą również wykorzystać je do ogłaszania nowych istotnych inicjatyw politycznych, w szczególności w dziedzinie reform strukturalnych i inwestycji.

Roczne sprawozdanie z postępów stanowi istotny wkład w kilka procesów w ramach europejskiego semestru na rzecz koordynacji polityki gospodarczej. Kontynuując praktykę krajowych programów reform, w rocznych sprawozdaniach z postępów należy przekazywać informacje na temat postępów we wdrażaniu zaleceń dla poszczególnych krajów oraz w eliminowaniu zakłóceń równowagi makroekonomicznej, postępów w realizacji Europejskiego filaru praw socjalnych (w tym krajowych celów na 2030 r. w zakresie zatrudnienia, umiejętności i ograniczania ubóstwa) i celów zrównoważonego rozwoju oraz postępów w realizowaniu innych wspólnych priorytetów UE⁽³²⁾. W okresie obowiązywania Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności roczne sprawozdania z postępów powinny również obejmować sprawozdawczość z postępów we wdrażaniu wszelkich reform i inwestycji w ramach RRP uwzględnionych w planach średniookresowych (zob. sekcja 4.6).

⁽³¹⁾ W przypadku państw członkowskich strefy euro również opinii Komisji w sprawie projektów planów budżetowych (art. 7 rozporządzenia (UE) nr 473/2013) przyczyniają się do monitorowania wdrażania zaleceń Rady zatwierdzających plany średniookresowe.

⁽³²⁾ Państwa członkowskie zachęca się również do przedstawiania informacji na temat postępów we wdrażaniu ekologicznego planowania budżetu.

W duchu odpowiedzialności na szczeblu krajowym niniejsze wytyczne nie sugerują ścisłej struktury modelowej rocznych sprawozdań z postępów. Państwa członkowskie mają swobodę decydowania o dokładnym zarysie i poziomie szczegółowości rocznych sprawozdań z postępów (państwa członkowskie mogą mieć różne potrzeby stosownie do celów krajowych), pod warunkiem że sprawozdania te zawierają informacje wymagane na mocy rozporządzenia. Aby pomóc państwom członkowskim w przygotowaniu rocznych sprawozdań z postępów, niniejsze wytyczne zawierają przegląd elementów, które należy uwzględnić i które są niezbędne Komisji do właściwej oceny zgodności z rozporządzeniem, a także wzory tabel zawierających wymagane informacje.

4. Informacje, które mają być zawarte w rocznych sprawozdaniach z postępów

Roczne sprawozdania z postępów powinny przedstawiać dane dotyczące wyniku i opisywać etapy wdrażania, które zostały podjęte lub są podejmowane. Co do zasady w rocznym sprawozdaniu z postępów należy skupić się na roku poprzednim, obejmującym okres od poprzedniego rocznego sprawozdania z postępów lub od przedłożenia planu średniookresowego⁽³³⁾. Jednocześnie, biorąc pod uwagę możliwość korekty danych i innych informacji, tabele w rocznym sprawozdaniu z postępów powinny obejmować cały okres od przedłożenia planu średniookresowego. W związku z tym w tej części wytycznych, zgodnie z konwencją w tabelach przyjmuje się, że rok T jest rokiem przedłożenia rocznego sprawozdania z postępów (*rok rocznego sprawozdania z postępów*). Liczbę lat realizacji, których dotyczy roczne sprawozdanie z postępów, ujęto w tabelach według T-X, przy czym „T-X” oznacza rok bazowy zastosowany w zaleceniu Rady⁽³⁴⁾. Przykładowo, jeżeli plan średniookresowy zostanie przedłożony jesienią 2024 r., roczne sprawozdania z postępów za najbliższe lata będą zawsze zawierać dane od 2023 r.

Roczne sprawozdanie z postępów powinno zawierać informacje na temat postępów we wdrażaniu ścieżki wydatków netto ustalonej przez Radę w jej zaleceniu (sekcja 4.2). W sprawozdaniu należy również przedstawić bardziej szczegółowe informacje na temat sytuacji makroekonomicznej i zewnętrznej (sekcja 4.3), a także na temat rozwoju sytuacji budżetowej (sekcja 4.4).

Ponadto roczne sprawozdanie z postępów powinno zawierać informacje na temat realizacji działań w ramach polityki służących wdrażaniu zaleceń dla poszczególnych krajów, wspólnych priorytetów Unii, w tym Europejskiego filaru praw socjalnych, oraz celów zrównoważonego rozwoju. W szczególności powinno ono zawierać informacje na temat realizacji zobowiązań dotyczących reform i inwestycji leżących u podstaw przedłużenia okresu dostosowania fiskalnego, w stosownych przypadkach, oraz realizacji wszelkich innych reform i inwestycji zawartych w planie średniookresowym, które mają przyczynić się do wniesienia wkładu w realizację wspólnych priorytetów Unii i zaleceń dla poszczególnych krajów (sekcja 4.6). Kompleksowe załączniki powinny zawierać dalsze szczegółowe informacje na temat wdrażania działań w ramach polityki służących realizacji zasad Europejskiego filaru praw socjalnych i wspólnych priorytetów Unii, a także na temat działań w ramach polityki służących realizacji celów zrównoważonego rozwoju (sekcja 4.8).

W stosownych przypadkach w rocznych sprawozdaniach z postępów należy również informować o sposobie, w jaki państwo członkowskie odpowiedziało na zalecenia i decyzje w ramach innych procesów – zgodnie z mającymi zastosowanie wymogami. W praktyce oznacza to, że różne strumienie sprawozdawczości byłyby włączane do jednego dokumentu – rocznego sprawozdania z postępów – w każdym przypadku, gdy terminy są wystarczająco zbliżone. Taka sprawozdawczość może dotyczyć między innymi sposobu, w jaki państwo członkowskie reaguje na zalecenia lub decyzje w ramach procedury nadmiernego deficytu⁽³⁵⁾, zalecenia w ramach procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej lub ostrzeżenia Komisji lub zalecenia Rady zgodnie z art. 121 ust. 4 TFUE. W przypadku procedury nadmiernego deficytu w rocznym sprawozdaniu z postępów należy wyjaśnić, w jaki sposób zmiany sytuacji budżetowej przedstawione w standardowych tabelach odnoszą się do ścieżki dostosowania w ramach procedury nadmiernego deficytu. W przypadku procedury dotyczącej nadmiernego zakłócenia równowagi roczne sprawozdanie z postępów powinno zawierać dodatkową tabelę stanowiącą sprawozdanie z postępów w realizacji planu działań naprawczych (zob. sekcja 4.7).

4.1. Proces konsultacji

W stosownych przypadkach roczne sprawozdanie z postępów powinno zawierać informacje na temat dyskusji dotyczących sprawozdania z postępów przeprowadzonych z odpowiednimi zainteresowanymi podmiotami (art. 21 ust. 5). Roczne sprawozdania z postępów powinny zawierać informacje, w przypadku gdy państwo członkowskie zwróciło się do niezależnej instytucji fiskalnej o przedstawienie oceny zgodności danych dotyczących wyników budżetowych zawartych w rocznym sprawozdaniu z postępów ze ścieżką wydatków netto (art. 23). Roczne sprawozdania z postępów powinny również, w stosownych przypadkach, zawierać informacje na temat zaangażowania kluczowych podmiotów instytucjonalnych i innych odpowiednich zainteresowanych podmiotów (parlamentu narodowego, władz regionalnych/lokalnych, partnerów społecznych i zainteresowanych podmiotów społeczeństwa obywatelskiego) w przygotowanie i realizację reform i inwestycji.

⁽³³⁾ W odniesieniu do pierwszego rocznika rocznych sprawozdań z postępów, które mają zostać przedłożone do dnia 30 kwietnia 2025 r., zachęca się państwa członkowskie do przedstawiania informacji na temat realizacji polityki, która miała miejsce od czasu krajowego programu reform na 2023 r., w tym zgodności z zaleceniami dla poszczególnych krajów na 2024 r.

⁽³⁴⁾ Rok bazowy w zaleceniu Rady to ostatni rok, dla którego dostępne są dane dotyczące wyników w momencie wydania zalecenia.

⁽³⁵⁾ Przykładowo, jeżeli pozwala na to harmonogram, do rocznego sprawozdania z postępów można by z pożytkiem włączyć sprawozdanie dotyczące skutecznych działań w ramach procedury nadmiernego deficytu.

4.2. Informacje na temat przestrzegania ścieżki wydatków netto

Roczne sprawozdanie z postępów powinno zawierać informacje na temat postępów we wdrażaniu ścieżki wydatków netto ustalonej przez Radę w jej zaleceniu. APR Tabela 1a przypomina o tym zaleceniu, a także o danych dotyczących wyniku za ostatni rok (ostatnie lata) i prognozach na obecny rok i kolejny rok. APR Tabela 1a zawiera podstawowe informacje do celów oceny, czy przestrzega się ścieżki wydatków netto ustalonej przez Radę w jej zaleceniu. W rocznym sprawozdaniu z postępów należy określić ilościowo i wyjaśnić wszelkie odchylenia w górę (rzeczywiste lub w prognozach) ⁽³⁶⁾ od ścieżki wydatków netto ustalonej przez Radę w jej zaleceniu. Dane dotyczące wydatków netto, które prezentuje APR Tabela 1a, uzupełnia tabela przeglądowa podsumowująca wyniki i prognozy dla głównych zmiennych budżetowych (APR Tabela 1b). W szczególności w tabeli zestawiono główne zmienne, które prezentuje APR Tabela 4. Dane zawarte w rocznym sprawozdaniu z postępów, a w szczególności dane, które prezentuje APR Tabela 1a, stanowią wkład na potrzeby rachunku kontrolnego utworzonego i zarządzanego przez Komisję w celu śledzenia skumulowanych odchyleń w dół odnotowanych wydatków netto od ścieżki wydatków netto ustalonej przez Radę (art. 22 ust. 2). Komisja regularnie (co najmniej raz w roku) upublicznia rachunek kontrolny każdego państwa członkowskiego.

APR Tabela 1a

Jednolity operacyjny punkt odniesienia dla nadzoru fiskalnego

		Zalecenie Rady			Wynik/prognoza		
		T-X	...	T	T-X	...	T
		stopa wzrostu		stopa wzrostu	stopa wzrostu		stopa wzrostu
1		XX,X %	...	XX,X %	Obliczone	...	Obliczone
2	Wydatki pierwotne netto finansowane ze środków krajowych (roczne) (skumulowane)	XX,X %	...	XX,X %	Obliczone	...	Obliczone

APR Tabela 1b

Główne zmienne

			Wynik/prognoza		
			T-X	...	T
			% PKB		% PKB
1	Wierzytelności netto/zadłużenie netto	APR Tabela 4, wiersz 31	XX,X %	...	XX,X %
2	Wynik strukturalny	APR Tabela 4, wiersz 33	XX,X %	...	XX,X %
3	Strukturalny wynik pierwotny	APR Tabela 4, wiersz 34	XX,X %	...	XX,X %
4	Dług brutto	APR Tabela 4, wiersz 35	XX,X %	...	XX,X %
5	Zmiana długu brutto	APR Tabela 4, wiersz 36	XX,X %	...	XX,X %

Uwaga: Główne zmienne, które przedstawia APR Tabela 1b, nie stanowią centralnego elementu planu średniookresowego. Jednolity operacyjny punkt odniesienia dla nadzoru fiskalnego wyraża się jako stopy wzrostu wydatków pierwotnych netto finansowanych ze środków krajowych (zob. APR Tabela 1a).

4.3. Rozwój sytuacji makroekonomicznej

Roczne sprawozdania z postępów powinny zawierać informacje na temat rozwoju sytuacji makroekonomicznej i zewnętrznej w trakcie realizacji planu. Tabele powinny zawierać dane do roku T, natomiast prognozy na rok T+1 są opcjonalne. Tabele dotyczące rozwoju sytuacji makroekonomicznej i sytuacji zewnętrznej powinny zawierać najnowszą dostępną prognozę ⁽³⁷⁾.

⁽³⁶⁾ Dane liczbowe dotyczące prognoz dla T i T+1, które zawiera APR Tabela 1 nie mają charakteru normatywnego. Powinny to być prognozy uwzględniające politykę ogłoszoną w wiarygodny i wystarczająco szczegółowy sposób w momencie przedkładania rocznego sprawozdania z postępów, a nie cele polityki.

⁽³⁷⁾ Należy podać datę graniczną prognozy.

APR Tabela 2

Rozwój sytuacji makroekonomicznej

		T-X	T-X	...	T	T+1
PKB	Kod ESA	mld NAC	stopa wzrostu		stopa wzrostu	stopa wzrostu
1	Realny PKB	B.1*g	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
2	Deflator PKB		XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
3	Nominalny PKB	B.1*g	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
Komponenty realnego PKB		mld NAC	stopa wzrostu		stopa wzrostu	stopa wzrostu
4	Spożycie prywatne	P.3	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
5	Spożycie publiczne	P.3	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
6	Nakłady brutto na środki trwałe	P.51	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
7	Zmiany stanu zapasów i nabycie netto aktywów (% PKB)	P.52 + P.53	opcjonalnie	...	opcjonalnie	opcjonalnie
8	Wywóz towarów i usług	P.6	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
9	Przywóz towarów i usług	P.7	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
Wkład we wzrost realnego PKB						
10	Końcowy popyt krajowy		XX,X	...	XX,X	opcjonalnie
11	Zmiany stanu zapasów i nabycie netto wartości	P.52 + P.53	XX,X	...	XX,X	opcjonalnie
12	Saldo wymiany towarów i usług z zagranicą	B.11	XX,X	...	XX,X	opcjonalnie
Deflatory i HICP			stopa wzrostu		stopa wzrostu	stopa wzrostu
13	Deflator spożycia prywatnego		XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
14	p.m. HICP		XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
15	Deflator spożycia publicznego		XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
16	Deflator inwestycji		XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
17	Deflator cen eksportowych (towary i usługi)		XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
18	Deflator cen importowych (towary i usługi)		XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
Rynek pracy		poziom	stopa wzrostu	stopa wzrostu	stopa wzrostu	stopa wzrostu
19	Zatrudnienie krajowe (1000 osób, rachunki narodowe)		XX,X	XX,X %	...	opcjonalnie
20	Średnia liczba godzin pracowanych rocznie na zatrudnioną osobę		XX,X	XX,X %	...	opcjonalnie
21	Realny PKB na zatrudnioną osobę		obliczone	...	obliczone	opcjonalnie
22	Realny PKB na pracującą godzinę		obliczone	...	obliczone	opcjonalnie
23	Wynagrodzenie pracowników (mld NAC)		XX,X	XX,X %	...	opcjonalnie
24	Wynagrodzenie na pracownika (= 23 / 19)		obliczone	obliczone	...	opcjonalnie
25	Stopa bezrobocia (%)		%	XX,X %	XX,X %	opcjonalnie
Potencjalny PKB i komponenty			stopa wzrostu		stopa wzrostu	stopa wzrostu
26	Potencjalny PKB		XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
27	Wkład we wzrost potencjalny					
28	Siła robocza		XX,X	...	XX,X	opcjonalnie
29	Kapitał		XX,X	...	XX,X	opcjonalnie
29	Łączna produktywność czynników produkcji		XX,X	...	XX,X	opcjonalnie
30	Luka produktowa (% pot. PKB)		% pot. PKB	XX,X %	XX,X %	opcjonalnie

APR Tabela 3

Rozwój sytuacji zewnętrznej

		T-X	...	T	T+1	
1	Krótkoterminowa stopa procentowa	(%, średnia roczna)	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
2	Długoterminowa stopa procentowa	(%, średnia roczna)	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
3	Kurs wymiany USD/EUR	(średnia roczna)	XX,X	...	XX,X	opcjonalnie
4	Kurs wymiany NAC/EUR (tylko dla państw członkowskich spoza strefy euro)	(średnia roczna)	XX,X	...	XX,X	opcjonalnie
5	Światowy realny PKB (z wyłączeniem UE)	(stopa wzrostu)	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
6	Unijny realny PKB	(stopa wzrostu)	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
7	Wielkość światowego przywozu, z wyłączeniem UE	(stopa wzrostu)	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
8	Ceny ropy naftowej	(Brent, USD/baryłki)	XX,X	...	XX,X	opcjonalnie

4.4. Rozwój sytuacji budżetowej

Ścieżka wydatków netto ustalona przez Radę w jej zaleceniu stanowi jednolity operacyjny punkt odniesienia dla nadzoru fiskalnego na etapie realizacji. Zalecane roczne (a w konsekwencji skumulowane) stopy stanowią ograniczenie budżetowe, które wyznacza ramy krajowej polityki budżetowej w horyzoncie czasowym planu. Wzrost wydatków netto jest zatem jednolitym operacyjnym punktem odniesienia na potrzeby oceny istnienia odchylenia i inicjowania działań w zakresie egzekwowania prawa. Roczne sprawozdania z postępów mogłyby informować o wszelkich zobowiązaniach warunkowych, które się urzeczywistniły, a także o wszelkich nowych zobowiązaniach warunkowych uznanych za istotne, w tym dotyczących klimatu i przyrody.

Roczne sprawozdania z postępów powinny zawierać prognozy budżetowe dla roku T oraz, opcjonalnie, dla roku T+1. Dane liczbowe dla T i T+1 nie mają charakteru normatywnego – są to prognozy uwzględniające politykę ogłoszoną w wiarygodny i wystarczająco szczegółowy sposób w momencie przedkładania rocznego sprawozdania z postępów, a nie cele polityki. Te dane liczbowe dla T i T+1 mogą przyczynić się do wczesnego zidentyfikowania odchylenia od ścieżki wydatków netto ustalonej przez Radę.

Roczne sprawozdanie z postępów powinno zawierać informacje na temat działań dyskrecyjnych po stronie dochodów oraz działań jednorazowych, które zapewniły wkład w wyniki i prognozy budżetowe. Sprawozdawczość w zakresie działań po stronie wydatków jest nieobowiązkowa. W przeciwieństwie do planów średniookresowych sprawozdawczość dotycząca działań dyskrecyjnych po stronie dochodów i działań jednorazowych musi być wyczerpująca w odniesieniu do horyzontu czasowego do roku

T (APR Tabela 5), ponieważ takie informacje są niezbędne do obliczenia wydatków netto i odpowiednich stóp wzrostu. Ponadto w celu dokładnego obliczenia skumulowanych odchyżeń na rachunku kontrolnym państwa członkowskie powinny przedstawić pełny i aktualny obraz w kolejnych rocznikach rocznego sprawozdania z postępów. Oznacza to w szczególności, że państwa członkowskie powinny również przedstawić skorygowane szacunki dotyczące wpływu środków z zakresu polityki zgłoszonych wcześniej w ich projektach planów budżetowych (w przypadku państw członkowskich strefy euro) lub w poprzednich rocznych sprawozdaniach z postępów. Można również uwzględnić sprawozdawczość dotyczącą działań po stronie wydatków (innych niż jednorazowe), ale jest to opcjonalne, ponieważ takie informacje nie są konieczne do obliczenia wydatków netto. Należy szczegółowo opisać działania o szacowanym wpływie na budżet powyżej 0,1 % PKB, natomiast działania, których wpływ na budżet nie przekracza tego progu, należy zidentyfikować i wskazać ich łączny wpływ na budżet. Ponadto należy określić i wyjaśnić wszelkie działania jednorazowe (zarówno po stronie dochodów, jak i wydatków) ujęte w rocznym sprawozdaniu z postępów. Należy również odpowiednio opisać podstawowe założenia stosowane do oszacowania wpływu każdego działania na budżet (np. elastyczność lub zmiany podstawy opodatkowania). Każde działanie o przyrostowym wpływie na rachunki narodowe w roku T powinno być zgłaszane jesienią w roku T-1 w momencie przygotowywania budżetu, a w razie potrzeby korygowane wiosną w roku T i jesienią w roku T podczas wykonywania budżetu oraz wiosną w roku T+1. Po wiosennym sprawozdaniu w roku T+1 służby Komisji uznają ocenę działań dyskrejonalnych po stronie dochodów (i działań jednorazowych) mających wpływ na rok T za stabilną, chyba że istnieją konkretne powody uzasadniające dalszą korektę (może to mieć miejsce np. w przypadku istotnych korekt danych z rachunków narodowych mających wpływ na kilka lat).

Należy zauważyć, że działania po stronie wydatków i po stronie dochodów są traktowane w inny sposób. Jak wskazano powyżej, ramy zarządzania gospodarczego nie faworyzują działań po stronie dochodów względem działań po stronie wydatków lub odwrotnie. Chociaż wynik działań w ramach polityki związanych z wydatkami (zwiększenie lub ograniczenie wydatków lub przesunięcie środków budżetowych z niektórych kategorii wydatków na inne) znajduje ostateczne odzwierciedlenie w kilku zmiennych dotyczących wydatków, które są zestawiane przez krajowe urzędy statystyczne i Eurostat, o tyle działania dyskrejonalne po stronie dochodów należy oszacować *ex ante* w momencie przygotowywania budżetów krajowych (oraz w projektach planów budżetowych w przypadku państw członkowskich strefy euro), podczas wdrażania i *ex post*. W rocznym sprawozdaniu z postępów należy również informować o krajowych wydatkach na współfinansowanie programów finansowanych przez Unię oraz o elementach cyklicznych zasiłków dla bezrobotnych (APR Tabela 4) ⁽³⁸⁾.

⁽³⁸⁾ Definicja współfinansowania krajowych programów finansowanych przez Unię znajduje się w sekcji 0.

APR Tabela 4

Rozwój sytuacji budżetowej

		T-X	T-X	...	T	T+1	
		mld NAC	% PKB		% PKB	% PKB	
Dochody							
1	Podatki związane z produkcją i importem	D.2	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
2	Podatki bieżące od dochodów, majątku itp.	D.5	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
3	Składki na ubezpieczenia społeczne	D.61	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
4	Inne bieżące dochody	(P.11+P.12+P.131) + D.39 + D.4 + D.7	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
5	Podatki od kapitału	D.91	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
6	Inne dochody kapitałowe	D.92+D.99	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
7	Dochody ogółem (= 1+2+3+4+5+6)	TR	obliczone	obliczone	...	obliczone	opcjonalnie
8	Z czego: transfery z UE (naliczone dochody, niegotówkowe)	D.7EU+D.9EU	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
9	Dochody ogółem inne niż transfery z UE (=7-8)		obliczone	obliczone	...	obliczone	opcjonalnie
10	p.m. Działania po stronie dochodów (przyrosty, z wyjątkiem działań finansowanych przez UE)		XX,X	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
11	p.m. Działania jednorazowe ujęte w prognozach (poziomy, z wyjątkiem działań finansowanych przez UE)		XX,X	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
Wydatki							
		mld NAC	% PKB		% PKB	% PKB	
12	Wymagrodzenia pracowników	D.1	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
13	Zużycie pośrednie	P.2	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
14	Wydatki z tytułu odsetek	D.41	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
15	Świadczenia społeczne inne niż rzeczowe transfery socjalne	D.62	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
16	Rzeczowe transfery socjalne za pośrednictwem producentów rynkowych	D.632	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
17	Dotacje	D.3	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
18	Inne wydatki bieżące	D.29 - (D.4+D.41) + D.5 + D.7 + D.8	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
19	Nakłady brutto na środki trwałe	P.51	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
20	Z czego: Inwestycje publiczne finansowane ze środków krajowych		XX,X	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
21	Transfery kapitałowe	D.9	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
22	Inne nakłady inwestycyjne	P.52+P.53+NP	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
23	Wydatki ogółem (= 12+13+14+15+16+17+18+19+21+22)	TE	obliczone	obliczone	...	obliczone	opcjonalnie
24	Z czego: Wydatki finansowane przez transfery z UE (= 8)	D.7EU+D.9EU	obliczone	obliczone	...	obliczone	opcjonalnie
25	Wydatki finansowane ze środków krajowych (23-24)		obliczone	obliczone	...	obliczone	opcjonalnie
26	p.m. Współfinansowanie krajowe programów finansowanych przez Unię		XX,X	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
27	p.m. Komponent cykliczny zaszków dla bezrobotnych		XX,X	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
28	p.m. Wydatki jednorazowe ujęte w prognozach (poziomy, z wyjątkiem działań finansowanych przez UE)		XX,X	XX,X	...	XX,X	opcjonalnie
29	Wydatki pierwotne netto finansowane ze środków krajowych (przed środkami po stronie dochodów) (= 25-26-27-28-14)		obliczone	obliczone	...	obliczone	opcjonalnie
Wydatki pierwotne netto finansowane ze środków krajowych				stopa wzrostu		stopa wzrostu	stopa wzrostu
30	Wzrost wydatków pierwotnych netto finansowanych ze środków krajowych	APR Tabela 1a, wiersz 1		obliczone	...	obliczone	opcjonalnie
Salda							
		mld NAC	% PKB		% PKB	% PKB	
31	Wierzytelności netto/zadłużenie netto (= 7-23)	B.9	obliczone	obliczone	...	obliczone	opcjonalnie
32	Saldo pierwotne (= 31-14)	B.9-D.41p	obliczone	obliczone	...	obliczone	opcjonalnie
Dostosowanie cykliczne							
		mld NAC	% PKB		% PKB	% PKB	
33	Wynik strukturalny		XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie	
34	Strukturalny wynik pierwotny		XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie	
Dług							
		mld NAC	% PKB		% PKB	% PKB	
35	Dług brutto		XX,X	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
36	Zmiana długu brutto		XX,X	XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie
37	Wkłady w zmiany długu brutto				...		
38	Saldo pierwotne (= minus 32)			obliczone	...	obliczone	opcjonalnie
39	Efekt kuli śnieżnej			obliczone	...	obliczone	opcjonalnie
40	Wydatki z tytułu odsetek (=14)			powtórzone	...	powtórzone	opcjonalnie
41	Wzrost			obliczone	...	obliczone	opcjonalnie
42	Inflacja			obliczone	...	obliczone	opcjonalnie
43	Wartość rezydualna zmiany długu (= 36-38-39)			obliczone	...	obliczone	opcjonalnie
			%		%	%	
44	p.m. Domyślne oprocentowanie długu (= 14 / DTUG (t-1))		XX,X %	...	XX,X %	opcjonalnie	

Uwagi: Pozycję 30 „Wzrost wydatków pierwotnych netto finansowanych ze środków krajowych” można obliczyć według następującego wzoru: $e_t = \frac{NE_t - REV_t}{NE_{t-1}} - 1 = \frac{(NE_t / GDP_t) - (REV_t / GDP_t)}{(NE_{t-1} / GDP_{t-1})} * (1 + g_t) - 1$, gdzie e_t oznacza wzrost wydatków pierwotnych netto finansowanych ze środków krajowych (APR Tabela 4, pozycja 30) za rok t , NE_t / GDP_t i NE_{t-1} / GDP_{t-1} to wydatki pierwotne netto finansowane ze środków krajowych (przed działaniami po stronie dochodów) jako odsetek PKB odpowiednio w latach t i $t-1$ (APR Tabela 4, pozycja 29), REV_t / GDP_t to działania po stronie dochodów jako odsetek PKB w roku t (APR Tabela 4, pozycja 10), g_t to stopa wzrostu nominalnego PKB w roku t (APR Tabela 2, pozycja 3).

APR Tabela 5

Szacunkowy wpływ działań dyskrejonalnych po stronie wydatków i po stronie dochodów

Tytuł/opis działania		Jednorazowe	Wydatki / dochody	Podsektor	T-X	...	T
1	Działanie 1	Tak	Wydatki	opcjonalnie	Kod ESA	% PKB	% PKB
...	Kod	XX,X %	XX,X %
X	Działanie X	Nie	Dochody	opcjonalnie	Kod	XX,X %	XX,X %
Z	OGÓLEM					obliczone	obliczone

Uwaga: Z wyłączeniem działań finansowanych przez UE. Działania należy zgłaszać przyrostowo. Wpływ działań jednorazowych należy zawsze podawać jako +/-X w roku, w którym po raz pierwszy odnotowano ich wpływ na budżet, oraz -/+X w następnym roku, tj. ich łączny wpływ na poziom dochodów lub wydatków w dwóch kolejnych latach musi wynosić zero. Zarówno wzrost (spadek) wydatków, jak i dochodów należy zgłaszać ze znakiem dodatnim (ujemnym).

4.5. Dotacje i pożyczki w ramach RRF

W okresie obowiązywania RRF w rocznych sprawozdaniach z postępów należy nadal informować o wydatkach i innych kosztach finansowanych z dotacji i pożyczek w ramach RRF.

APR Tabela 6

Dotacje z RRF

	2020	...	2026
Dochody z dotacji w ramach RRF	% PKB		% PKB
1 Dotacje w ramach RRF włączone do prognoz dochodów	XX,X %	...	XX,X %
2 Wpłaty w gotówce dotacji w ramach RRF z UE	XX,X %	...	XX,X %
Wydatki finansowane z dotacji w ramach RRF			
3 Wydatki bieżące łącznie	XX,X %	...	XX,X %
4 Nakłady brutto na środki trwałe	XX,X %	...	XX,X %
5 Transfery kapitałowe	XX,X %	...	XX,X %
6 Łączne nakłady inwestycyjne (4+5)	obliczone	...	obliczone
Inne koszty finansowane przez dotacje w ramach RRF			
7 Zmniejszenie dochodów podatkowych	XX,X %	...	XX,X %
8 Inne koszty wywierające wpływ na dochody	XX,X %	...	XX,X %
9 Transakcje finansowe	XX,X %	...	XX,X %

APR Tabela 7

Pożyczki z RRF

	2020	...	2026
Dochody z pożyczek w ramach RRF	% PKB		% PKB
1 Pożyczki w ramach RRF włączone do prognoz dochodów	XX,X %	...	XX,X %
2 Wpłaty w gotówce pożyczek w ramach RRF z UE	XX,X %	...	XX,X %
Wydatki finansowane z pożyczek w ramach RRF			
3 Wydatki bieżące łącznie	XX,X %	...	XX,X %
4 Nakłady brutto na środki trwałe	XX,X %	...	XX,X %
5 Transfery kapitałowe	XX,X %	...	XX,X %
6 Łączne nakłady inwestycyjne (4+5)	obliczone	...	obliczone
Inne koszty finansowane przez pożyczki w ramach RRF			
7 Zmniejszenie dochodów podatkowych	XX,X %	...	XX,X %
8 Inne koszty wywierające wpływ na dochody	XX,X %	...	XX,X %
9 Transakcje finansowe	XX,X %	...	XX,X %

4.6. Informacje na temat reform i inwestycji

W przypadku państw o okresie dostosowawczym przedłużonym do maksymalnie siedmiu lat roczne sprawozdania z postępów powinny w szczególności zawierać informacje na temat realizacji zobowiązań dotyczących reform i inwestycji stanowiących podstawę przedłużenia, wymienionych w zaleceniu Rady. Państwo członkowskie musi w sposób zadowalający wywiązać się ze swojego pakietu zobowiązań dotyczących reform i inwestycji stanowiących podstawę przedłużenia, w przeciwnym razie Rada może zalecić zmienioną ścieżkę wydatków netto z krótszym okresem dostosowawczym na podstawie zalecenia Komisji (art. 20). APR Tabela 8 służy do zgłaszania przez państwa członkowskie informacji na temat stanu realizacji każdego z etapów wdrażania (zgodne z harmonogramem, opóźnione, ukończone lub nieukończone). W odniesieniu do każdego zakończonego etapu w tekście rocznego sprawozdania z postępów należy wyjaśnić, dlaczego państwo członkowskie uznaje ten krok za ukończony – zgodnie ze swoimi wskaźnikami i celem. W odniesieniu do każdego etapu, który nie został jeszcze ukończony, w tekście rocznego sprawozdania z postępów należy wyjaśnić aktualną sytuację w odniesieniu do harmonogramu ustalonego w zaleceniu Rady. Wszelkie opóźnienia należy zgłaszać wraz ze szczegółowymi wyjaśnieniami, w tym, czy istnieją obiektywne okoliczności uniemożliwiające wdrożenie w terminie przewidzianym w zaleceniu Rady. Podobnie w przypadku, gdy jakkolwiek reforma lub inwestycja została zmieniona w stosunku do pierwotnie uzgodnionego projektu, a także w przypadku jakiegokolwiek regresu, odwrócenia sytuacji lub nieukończenia, roczne sprawozdanie z postępów powinno zawierać szczegółowe wyjaśnienia⁽³⁹⁾. Komisja oceni przedstawione wyjaśnienia i może zwrócić się o dalsze wyjaśnienia lub podjąć dalsze działania.

⁽³⁹⁾ W razie wątpliwości zachęca się państwa członkowskie do ich omówienia z Komisją na szczeblu technicznym przed przedłożeniem sprawozdania z postępów.

APR Tabela 8

Postępy w zakresie reform i inwestycji stanowiących podstawę przedłużenia okresu dostosowawczego

	RRF / UMOWA PARTNERSTWA	Zalecenia dla poszczególnych krajów	Wspólne priorytety	Główny cel	Kluczowe kroki	Planowana data realizacji	Wskaźnik i	Zgodność z harmonogramem
1	Inwestycja/reforma A	Zalecenie X.X; zalecenie X PdZRM	„XX”	„XX”	Krok 1 ... Krok Z	Kw. X 20XX ... Kw. X 20XX	„XX” ... „XX”	Ukończone ... Opóźnione
...
X	Inwestycja/reforma X	Zalecenie X.X	„XX”	„XX”	Krok 1 ... Krok Z	Kw. X 20XX ... Kw. X 20XX	„XX” ... „XX”	Ukończone ... Zgodne z harmonogramem

Uwagi: Z wyjątkiem kolumny „etap zgodny z harmonogramem” kolumny powinny powtarzać informacje zawarte w zaleceniu Rady. Kolumna „RRF/umowa partnerstwa” powinna zawierać wpis „RRF”, jeżeli reforma/inwestycja jest wspierana w ramach RRP państwa członkowskiego; wpis „umowa partnerstwa”, jeżeli reforma/inwestycja jest również częścią umowy partnerstwa państwa członkowskiego; w innych przypadkach kolumna ta pozostaje pusta. W przypadku reform i inwestycji wynikających z RRF kolumna „RRF/umowa partnerstwa” powinna dodatkowo zawierać odniesienie do środków w odpowiedniej decyzji wykonawczej Rady. „Planowana data realizacji” powinna odpowiadać „planowanej dacie realizacji” dla każdego etapu, zgodnie z zaleceniem Rady zatwierdzającym plan średniookresowy. Zgodnie z kategoriami sprawozdawczości określonymi w FENIX „etap zgodny z harmonogramem” dla każdego etapu powinien wskazywać, czy etap jest „zgodny z harmonogramem” (etap jest realizowany zgodnie z harmonogramem i zostanie ukończony do planowanej daty realizacji), „opóźniony” (etap zostanie ukończony później niż planowana data realizacji, która jeszcze nie upłynęła w momencie składania sprawozdania), „ukończony” (etap został ukończony) lub „nieukończony” (planowana data realizacji upłynęła w momencie składania sprawozdania, ale etap ten jest opóźniony lub nie może zostać/nie zostanie ukończony).

Roczne sprawozdania z postępów powinny zawierać informacje na temat realizacji innych reform i inwestycji ujętych w planie średniookresowym. Część rocznych sprawozdań z postępów powinna stanowić APR Tabela 9, która obejmuje reformy i inwestycje wymienione w planach średniookresowych i mające służyć realizacji wspólnych priorytetów Unii i zaleceń dla poszczególnych krajów⁽⁴⁰⁾. Ponieważ w planie średniookresowym opisano działania podejmowane przez dane państwo członkowskie w celu skorygowania zakłóceń równowagi w ramach procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej poprzez realizację odpowiednich zaleceń dla poszczególnych krajów, w rocznym sprawozdaniu z postępów należy również przedstawić postępy w eliminowaniu tych zakłóceń równowagi⁽⁴¹⁾. Sprawozdawczość na temat wszystkich działań dotyczących zaleceń dla poszczególnych krajów powinna również nadal odbywać się za pośrednictwem interfejsu CeSaR⁽⁴²⁾. W celu zapewnienia przejrzystości do rocznego sprawozdania z postępów (zob. tabela I w załączniku do niniejszych wytycznych) należy dołączyć sprawozdanie podsumowujące na temat wdrażania zaleceń dla poszczególnych krajów wygenerowane przez CeSaR. Sprawozdawczość w tekście powinna koncentrować się na środkach, w przypadku których podjęto nowe działania w ramach polityki od czasu przedłożenia ostatniego rocznego sprawozdania z postępów, co pozwoli uniknąć powtórzenia już zgłoszonych zmian. W szczególności, jeżeli APR Tabela 9 po raz pierwszy określa inwestycję lub reformę jako „ukończoną”, „opóźnioną” lub „nieukończoną”, tekst rocznego sprawozdania z postępów powinien zawierać *krótkie*, odrębne wyjaśnienie zmiany statusu. Dalsze istotne szczegóły należy zawrzeć w tekście jedynie w takim zakresie, w jakim nie zostały one jeszcze zgłoszone w bazie danych CeSaR. W przypadku opóźnień, dostosowań lub nieukończenia w tekście rocznego sprawozdania z postępów należy również wyjaśnić, w jaki sposób państwo członkowskie nadal zamierza osiągnąć cele, które mają zostać zrealizowane w drodze danych reform i inwestycji.

⁽⁴⁰⁾ W przypadku państw członkowskich, w przypadku których dokonano przedłużenia okresu dostosowania fiskalnego, APR Tabela 9 obejmuje reformy i inwestycje inne niż stanowiące podstawę przedłużenia, wymienione w zaleceniu Rady zatwierdzającym plan średniookresowy, które uwzględnia APR Tabela 8.

⁽⁴¹⁾ W przypadku nadmiernych zakłóceń równowagi zob. kolejna sekcja.

⁽⁴²⁾ Interfejs CeSaR jest dostępny pod adresem: <https://webgate.ec.europa.eu/csr>. W okresie obowiązywania RRF sprawozdawczość dotycząca CeSaR powinna koncentrować się na realizacji zaleceń dla poszczególnych krajów nieobjętych RRP.

APR Tabela 9

Postępy w zakresie reform i inwestycji

		RRF / UMOWA PARTNERSTWA	Zalecenia dla poszczególnych krajów	Wspólne priorytety	Zgodność z harmonogramem
1	Inwestycja/reforma A	„XX”	Zalecenie X.X; zalecenie X PdZRM	„XX”	Ukończone
...
X	Inwestycja/reforma X	„XX”	Zalecenie X.X	„XX”	Opóźnione

Uwagi: Kolumna „RRF/umowa partnerstwa” powinna zawierać wpis „RRF”, jeżeli reforma/inwestycja jest również częścią RRP państwa członkowskiego; wpis „umowa partnerstwa”, jeżeli reforma/inwestycja jest wspierana w ramach umowy partnerstwa państwa członkowskiego; w innych przypadkach kolumna ta pozostaje pusta. W przypadku reform i inwestycji wynikających z RRF kolumna „RRF/umowa partnerstwa” powinna dodatkowo zawierać odniesienie do środków w odpowiedniej decyzji wykonawczej Rady. Zgodnie z kategoriami sprawozdawczości określonymi w FENIX status „zgodny z harmonogramem” powinien wskazywać, czy inwestycja lub reforma jest „zgodna z harmonogramem” (reforma/inwestycja jest realizowana zgodnie z harmonogramem i będzie ukończona zgodnie z planem), „opóźniona” (reforma/inwestycja zostanie ukończona później niż planowano, a planowana data ukończenia jeszcze nie upłynęła w momencie składania sprawozdania), „ukończona” (reforma/inwestycja została ukończona) lub „nieukończona” (planowana data ukończenia upłynęła w momencie składania sprawozdania, ale reforma/inwestycja jest opóźniona lub nie może zostać/nie zostanie ukończona), przy czym państwa członkowskie wybierają kategorię, która ich zdaniem najbardziej odpowiada aktualnej sytuacji.

W odniesieniu do okresu obowiązywania RRF w rocznych sprawozdaniach z postępów należy również zgłaszać realizację wszelkich reform i inwestycji w ramach RRP uwzględnionych w planach średniookresowych (art. 36) ⁽⁴³⁾. Monitorowanie tych zobowiązań dotyczących reform i inwestycji będzie w każdym razie kontynuowane w kontekście RRF. Bardziej szczegółowe informacje na temat realizacji reform i inwestycji w ramach RRP niż zawierają APR Tabela 8 i APR Tabela 9 należy przekazywać za pośrednictwem interfejsu FENIX w ramach wniosków o płatność i sprawozdań półrocznych na podstawie art. 27 rozporządzenia w sprawie RRF. Państwa członkowskie zachęca się do uwzględnienia sprawozdania podsumowującego pochodzącego z interfejsu FENIX – w tym najnowszych informacji ze sprawozdań półrocznych w ramach RRF (zob. tabela II w załączniku do niniejszych wytycznych) jako załącznika do rocznego sprawozdania z postępów ⁽⁴⁴⁾. W przypadku reform i inwestycji, które prezentują APR Tabela 8 i APR Tabela 9, sprawozdawczość w tekście powinna skupić się na środkach, w przypadku których podjęto nowe działania w ramach polityki od momentu przedłożenia ostatniego rocznego sprawozdania z postępów (lub, w przypadku pierwszego rocznego sprawozdania z postępów, od momentu przedłożenia planu średniookresowego) – przy czym należy unikać zbędnych powtórzeń wcześniej zgłoszonych zmian. Jeżeli inwestycja lub reforma oznaczona jest jako „ukończona”, „opóźniona” lub „nieukończona” w rocznym sprawozdaniu z postępów, tekst powinien zawierać odrębne, lecz krótkie wyjaśnienie. Oprócz krótkiego wyjaśnienia tekst rocznego sprawozdania z postępów musi zawierać dalsze szczegóły (dotyczące ukończonych, opóźnionych lub nieukończonych reform lub inwestycji stanowiących podstawę przedłużenia) jedynie w zakresie, w jakim takie informacje nie zostały jeszcze przekazane za pośrednictwem interfejsu FENIX – zgodnie z podejściem przyjętym powyżej w odniesieniu do sprawozdawczości CeSaR.

4.7. Sprawozdawczość w przypadku procedury dotyczącej nadmiernego zakłócenia równowagi

W przypadku procedury dotyczącej nadmiernego zakłócenia równowagi w ramach procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej roczne sprawozdanie z postępów powinno zawierać informacje na temat realizacji działań w ramach polityki mających na celu wyeliminowanie nadmiernych zakłóceń równowagi (APR Tabela 10). W przypadku w szczególności procedury dotyczącej nadmiernego zakłócenia równowagi zmieniony plan średniookresowy służy również jako plan działań naprawczych przewidziany w ramach procedury dotyczącej nadmiernego zakłócenia równowagi (art. 31 ust. 3). W planie tym należy następnie określić konkretne działania w ramach polityki mające na celu wyeliminowanie nadmiernych zakłóceń równowagi – w oparciu o zalecenie Rady zawierające harmonogram tych działań. W odniesieniu do każdego z tych działań w rocznym sprawozdaniu z postępów

⁽⁴³⁾ Informacje zawarte w rocznych sprawozdaniach z postępów pozostają bez uszczerbku dla dokonywanej przez Komisję oceny zgodności ze szczegółowymi wymogami w ramach RRF. W przypadku gdy w rocznym sprawozdaniu z postępów informuje się o zmianach w działaniach, które zostały już pozytywnie ocenione w ramach RRF, państwa członkowskie są proszone o poinformowanie Komisji o takich zmianach przed przedłożeniem rocznego sprawozdania z postępów.

⁽⁴⁴⁾ Należy załączyć standardowe sprawozdanie podsumowujące pochodzące z interfejsu FENIX, które obejmuje wszystkie reformy i inwestycje w ramach RRP (nie tylko te uwzględnione w średniookresowych planach budżetowo-strukturalnych).

należy informować o osiągniętych postępach, w szczególności od czasu ostatniego takiego sprawozdania (lub, w przypadku pierwszego rocznego sprawozdania z postępów, od momentu przedłożenia planu średniookresowego), oraz wyjaśnić, czy są one realizowane zgodnie z harmonogramem, opóźnione, ukończone czy nieukończone. W odniesieniu do każdego ukończonego działania tekst rocznego sprawozdania z postępów powinien zawierać uzasadnienie, dlaczego państwo członkowskie uznaje tę reformę lub inwestycję za ukończoną – zgodnie z jej celem. W odniesieniu do każdego działania, które jest opóźnione lub nieukończone, w tekście rocznego sprawozdania z postępów należy wyjaśnić, (i) dlaczego doszło do opóźnienia lub nieukończenia, (ii) czy istniały obiektywne okoliczności, które mogą wyjaśnić te opóźnienia, (iii) jakie są plany dotyczące nadrobienia zaległości lub zrekompensowania nieukończenia, a także jaki jest odpowiedni harmonogram, oraz (iv) opisać wszelkie inne podjęte wysiłki, które w wystarczającym stopniu przyczyniają się do osiągnięcia celu problematycznego działania. Chociaż roczne sprawozdanie z postępów zapewniałoby roczny przegląd, monitorowanie i związana z nim sprawozdawczość w odniesieniu do procedury dotyczącej nadmiernego zakłócenia równowagi mogą być również prowadzone poza kontekstem rocznego sprawozdania z postępów.

APR Tabela 10

Postępy w zakresie reform i inwestycji mających na celu wyeliminowanie nadmiernych zakłóceń równowagi (plan działań naprawczych)

		Termin realizacji	Zgodność z harmonogramem
1	Inwestycja/reforma A	Kw. X 20XX	Ukończone
...
X	Inwestycja/reforma X	Kw. X 20XX	Zgodne z harmonogramem

4.8. Załączniki do rocznego sprawozdania z postępów

Roczne sprawozdania z postępów powinny obejmować wystarczająco kompleksową sprawozdawczość na temat wdrażania działań w ramach polityki na rzecz realizacji celów zrównoważonego rozwoju i Europejskiego filaru praw socjalnych oraz w odpowiedzi na inne wspólne priorytety UE ⁽⁴⁵⁾. Zaleca się umieszczenie tych informacji w załącznikach, ale państwa członkowskie mogą również zdecydować się na włączenie tych informacji do samego rocznego sprawozdania z postępów. Informacje te powinny uzupełniać sprawozdawczość dotyczącą realizacji reform i inwestycji, którą omówiono powyżej. Powinny one zapewniać wystarczająco kompleksowy przegląd działań politycznych państw członkowskich w odpowiedzi na główne wyzwania w zakresie zatrudnienia, edukacji, umiejętności i spraw społecznych (określone w najnowszym sprawozdaniu krajowym i wspólnym sprawozdaniu o zatrudnieniu, w tym w analizie Komisji dotyczącej zagrożeń dla pozytywnej konwergencji społecznej), które to działania przyczyniają się do realizacji zasad Europejskiego filaru praw socjalnych. Przegląd ten należy uzupełnić informacjami, które należy przedstawić w tabeli III załącznika do niniejszych wytycznych. Podobnie załączniki powinny zawierać wystarczająco kompleksowy przegląd zrealizowanych inwestycji i reform zawartych w krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu państw członkowskich, z rozróżnieniem na pięć wymiarów unii energetycznej (dekarbonizacja, efektywność energetyczna, bezpieczeństwo energetyczne, wewnętrzny rynek energii, badania naukowe, innowacje i konkurencyjność) oraz, w stosownych przypadkach, ich (szacunkowego) wpływu na dekarbonizację. Aby zminimalizować obciążenia administracyjne, w załącznikach do rocznego sprawozdania z postępów należy zawrzeć odniesienie do półrocznych sprawozdań z postępów w realizacji krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu – ze względu na ich znaczenie dla wspólnego priorytetu UE dotyczącego ekologicznej i cyfrowej transformacji oraz dla krajowych strategicznych planów działania dotyczących cyfrowej dekady – lub do wszelkich nowszych dokumentów sprawozdawczych na temat odpowiednich polityk i środków. Zachęca się również państwa członkowskie do przedstawiania w tych załącznikach informacji na temat konkretnego wpływu środków z zakresu polityki klimatycznej oraz środków podjętych w celu osiągnięcia celów i założeń cyfrowej dekady przyjętych w ramach zobowiązań podjętych na podstawie średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych. Jeżeli chodzi o sprawozdawczość z postępów w transformacji cyfrowej, państwa członkowskie powinny zapewnić spójność ze swoimi sprawozdaniami z postępów cyfrowych przedkładanymi Komisji do celów indeksu gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego (DESI) oraz monitorowania cyfrowej dekady. Ponadto zachęca się państwa członkowskie do odnoszenia się do najnowszych danych przekazanych Komisji na temat realizacji funduszy polityki spójności, a także do przedstawiania w tych załącznikach informacji na temat postępów w eliminowaniu głównych rozbieżności, na które zwrócono uwagę w kontekście europejskiego semestru.

CeSaR będzie nadal wykorzystywany do monitorowania wdrażania przez państwa członkowskie zaleceń dla poszczególnych krajów w kontekście europejskiego semestru. Wygenerowane przez CeSaR sprawozdanie podsumowujące dotyczące wdrażania zaleceń dla poszczególnych krajów (zob. tabela I w załączniku do wytycznych) należy załączyć do rocznego sprawozdania z postępów. Podobnie w okresie obowiązywania RRF państwa członkowskie zachęca się do załączania do rocznego sprawozdania z postępów sprawozdania podsumowującego pochodzącego z FENIX (zob. tabela II w załączniku do niniejszych wytycznych).

⁽⁴⁵⁾ Odnoszą się one do następujących priorytetów: (i) sprawiedliwa ekologiczna i cyfrowa transformacja, łącznie ze spójnością z Europejskim prawem o klimacie; (ii) odporność społeczna i gospodarcza, łącznie z Europejskim filarem praw socjalnych; (iii) bezpieczeństwo energetyczne; oraz (iv) w razie potrzeby, budowanie zdolności obronnych.

ZAŁĄCZNIK

Tabela I

SPRAWOZDANIE PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO POCHODZĄCE Z CeSaR

Zalecenia dla poszczególnych krajów.Rok.Nr.

Zalecenia dla poszczególnych krajów Rok Nr podczęści: Tekst zaleceń dla poszczególnych krajów

Działania	
Pozycja 1	
Pozycja 2	
Uwagi	
Pozycja 1	
Pozycja 2	
Aktualna sytuacja	
Pozycja 1	
Pozycja 2	

Tabela II

SPRAWOZDANIE PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO POCHODZĄCE Z FENIX

(do pobrania z FENIX – opcjonalnie)

Podczęść zaleceń dla poszczególnych krajów	Nazwa działania	Nazwa celu pośredniego/końcowego	Termin realizacji (kwartał)	Status w Fenix

Tabela III

SPRAWOZDAWCZOŚĆ W ZAKRESIE WDRAŻANIA EUROPEJSKIEGO FILARU PRAW SOCJALNYCH: GŁÓWNE DZIAŁANIA I ICH SZACUNKOWY WPŁYW

Zasada filaru	Wykaz głównych działań zapewniających wkład	Szacowane skutki działań (jakościowe lub ilościowe)
1. Kształcenie, szkolenie i uczenie się przez całe życie	1. 2. 3.	
2. Równouprawnienie płci	1. 2. 3.	
3. Równość szans	1. 2. 3.	

4.	Aktywne wsparcie na rzecz zatrudnienia	1. 2. 3.	
5.	Bezpieczne i elastyczne zatrudnienie	1. 2. 3.	
6.	Wynagrodzenia	1. 2. 3.	
7.	Informacje o warunkach zatrudnienia i ochrona w przypadku zwolnień	1. 2. 3.	
8.	Dialog społeczny i zaangażowanie pracowników	1. 2. 3.	
9.	Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym	1. 2. 3.	
10.	Zdrowe, bezpieczne i dobrze dostosowane środowisko pracy oraz ochrona danych	1. 2. 3.	
11.	Opieka nad dziećmi i wsparcie dla dzieci	1. 2. 3.	
12.	Ochrona socjalna	1. 2. 3.	
13.	Świadczenia dla bezrobotnych	1. 2. 3.	
14.	Dochód minimalny	1. 2. 3.	
15.	Świadczenia emerytalne i renty	1. 2. 3.	
16.	Opieka zdrowotna	1. 2. 3.	
17.	Integracja osób niepełnosprawnych	1. 2. 3.	
18.	Opieka długoterminowa	1. 2. 3.	

19.	Mieszkalnictwo i pomoc dla bezdomnych	1. 2. 3.	
20.	Dostęp do podstawowych usług	1. 2. 3.	

Tabela IV

SPRAWOZDAWCZOŚĆ W ZAKRESIE CELÓW ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU: OPIS GŁÓWNYCH DZIAŁAŃ I ICH SZACOWANY WPŁYW

CELE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU	Wykaz głównych działań zapewniających wkład	Szacowane skutki działań (jakościowe lub ilościowe)
1. Koniec z ubóstwem	1. 2. 3.	
2. Zero głodu	1. 2. 3.	
3. Dobre zdrowie i jakość życia	1. 2. 3.	
4. Dobra jakość edukacji	1. 2. 3.	
5. Równość płci	1. 2. 3.	
6. Czysta woda i warunki sanitarne	1. 2. 3.	
7. Czysta i dostępna energia	1. 2. 3.	
8. Wzrost gospodarczy i godna praca	1. 2. 3.	
9. Innowacyjność, przemysł, infrastruktura	1. 2. 3.	
10. Mniej nierówności	1. 2. 3.	
11. Zrównoważone miasta i społeczności	1. 2. 3.	
12. Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja	1. 2. 3.	

13. Działania w dziedzinie klimatu	1. 2. 3.	
14. Życie pod wodą	1. 2. 3.	
15. Życie na lądzie	1. 2. 3.	
16. Pokój, sprawiedliwość i silne instytucje	1. 2. 3.	
17. Partnerstwa na rzecz celów	1. 2. 3.	